

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

Магістерська робота на здобуття кваліфікації магістра

Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»

*«Особливості англомовних промов політиків в ООН:
лексикологічний та перекладацький аспекти»*

Допущено до захисту «__» _____ 20 р.

Зав. каф. германської філології ___ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконав:

студент групи ПР.м – 21/2

Фандіков Едуард Сергійович

Науковий керівник:

Доцент,

Медвідь Олена Миколаївна

Суми, 2023

Вступ.....	3
Розділ 1 Теоретико – методологічні засади вивчення політичних промов в ООН	9
1.1 Визначення поняття політичний дискурс. Особливості міжнародної комунікації: політично – дипломатичний аспект.	9
Розділ 1.2 Мовленнєва тактика в політичних промовах	14
Висновки до розділу 1	18
Розділ 2 Лексикологічний аспект англomовних промов політиків в ООН	21
2.1 Аналіз оцінювальної лексики у політичних промовах президентів США та України	21
Розділ 2.2 Роль риторичних запитань в дипломатичних промовах політиків в рамках ООН: лексикологічний аналіз.....	39
Розділ 2.3 Перекладацькі аспекти політичних промов в ООН.....	43
Висновки до розділу 2	46
Розділ 3 Теоретико – методичні засади дослідження феномену політичної промови в рамках ООН.....	47
3.1 Методика викладання як наукова галузь: цілі й задачі дисципліни	47
3.2 Роль інформаційних технологій у розвитку методики навчання лінгво – перекладацького аналізу політичних промов в рамках ООН.....	51
Розділ 3.3 Вдосконалення практичних навичок у перекладі дипломатичних та політичних промов в рамках ООН.	55
Висновки до розділу 3	59
Висновки	61
Список використаних джерел	63

Вступ

Сучасний світ стикається з великою кількістю політичних, економічних та соціальних викликів, які вимагають ефективного міжнародного співробітництва та обговорення на найвищих рівнях. У цьому контексті Організація Об'єднаних Націй (ООН) виступає ключовим форумом, де світові лідери представляють свої погляди та розглядають актуальні питання. Англомовні промови політиків в ООН є невід'ємною частиною цього процесу та мають важливе значення в міжнародній політичній комунікації.

Робота присвячена детальному вивченню та аналізу лексикологічних та перекладацьких аспектів англомовних промов політиків в ООН. Особливий акцент робиться на визначенні специфічних лексичних засобів, вживаних у політичному дискурсі, та вивченні викликів, які виникають під час їхнього перекладу.

Актуальність даної роботи обумовлена необхідністю розуміння та вивчення специфіки мовленнєвого стилю політиків в контексті міжнародної дипломатії. Аналіз англомовних промов в ООН дозволить розкрити мовленнєві стратегії, використовувані високопоставленими посадовцями, та виявити їхні впливовість на глобальний політичний дискурс.

Об'єктом дослідження є англомовні промови політиків в ООН.

Предметом нашого дослідження є лексикологічні та перекладацькі аспекти цих промов, які включають в себе вживання специфічних термінів, метафор, а також вирішення перекладацьких викликів.

Метою дослідження є розкриття та аналіз лексикологічних та перекладацьких особливостей англомовних промов політиків в ООН з метою розуміння їхнього впливу та ефективного перекладу.

Для досягнення поставленої мети, дослідження передбачає вирішення наступних завдань:

1. Вивчення та аналіз лексикологічних характеристик політичного мовлення,

2. Вивчення ролі лексикологічних особливостей мовця у формуванні образності промов,

3. Аналіз перекладацьких аспектів англомовних промов в ООН.

Для ефективної реалізації сформульованих завдань у нашому дослідженні ми використовуємо різноманітні методи дослідження:

1. **Контент – аналіз** лексикологічних особливостей – проведення систематичного аналізу текстів англомовних промов;

2. Ідентифікація та категоризація лексичних засобів;

3. Прагмафункціональний та перекладацький аналіз.

4. Метод узагальнення, для підсумування та упорядкування отриманої інформації у ході дослідження.

Наукова база дослідження, присвяченого аналізу політичних промов в ООН, є критично важливою для побудови та обґрунтування висновків. Дослідження цього типу вимагає обширного використання наукових джерел, методологічних підходів та теоретичних концепцій. В першу чергу, робота базується на актуальних наукових статтях, монографіях, тезах та наукових дослідженнях, що охоплюють тематику політичної комунікації, дипломатії та міжнародних відносин. Такі джерела дозволяють освітлити контекст, у якому відбуваються політичні промови в ООН, а також забезпечують теоретичний фундамент для аналізу.

Додатково, використовуються академічні ресурси, такі як електронні бібліотеки, бази даних наукових журналів, а також наукові роботи із суміжних галузей, які можуть принести нові погляди та методологічні підходи. Застосування теоретичних концепцій, таких як політичний дискурс, соціолінгвістика та теорії комунікації, дозволяє врахувати різні аспекти аналізу політичних промов в контексті ООН. Крім того, у роботі використовується інформація з офіційних джерел ООН, таких як текстові записи промов, звіти, та інші матеріали, які можуть служити первинним джерелом для аналізу. Ці різноманітні джерела взаємодіють, щоб створити

наукову базу, яка підтримує аргументацію та обґрунтовує висновки, зроблені у роботі.

Теоретичне значення роботи полягає в розширенні та удосконаленні розуміння політичної комунікації в контексті Організації Об'єднаних Націй (ООН). Робота надає важливий внесок у науковий дискурс, представляючи докладний аналіз політичних промов, які відбуваються на міжнародному рівні. Важливою є розкриття теоретико – методологічних аспектів дослідження політичної комунікації, визначення ключових термінів та понять, таких як «політичний дискурс», «мовленнєва тактика», «лексикологічний аспект», та їх застосування в аналізі політичних виступів в ООН.

Робота також пропонує поглиблений розгляд методології вивчення політичних промов, розкриваючи роль інформаційно – комунікаційних технологій у цьому процесі. Це важливо для врахування сучасних тенденцій у зв'язку з використанням технологій у політичній діяльності. В цілому, робота запропонує концептуальні та методичні засади для подальших досліджень у сфері політичної комунікації, сприяючи розвитку наукового підходу до аналізу політичних виступів у міжнародних форумах, зокрема в ООН.

Практичне значення дослідження лексикологічних та перекладацьких аспектів англійських промов політиків в ООН виявляється в декількох ключових аспектах:

1. Розкриття специфічностей мовленнєвого стилю політиків у міжнародних форумах дозволить покращити якість та ефективність політичної комунікації. Отримані висновки можуть бути використані політиками для адаптації свого мовлення до міжнародного аудиторіуму.

2. Дослідження перекладацьких аспектів політичних промов у контексті ООН дозволить виявити найбільші виклики для перекладачів та розробити стратегії для їх подолання. Це сприятиме поліпшенню якості перекладу таких важливих текстів.

3. Розуміння лексикологічних особливостей політичного мовлення може сприяти вдосконаленню спілкування між представниками різних країн. Вивчення ефективних способів мовленнєвого впливу може сприяти зменшенню непорозумінь у міжнародних відносинах.

4. Отримані результати можуть бути використані в освітніх програмах для вивчення англійської мови, міжнародних відносин, та перекладу. Студенти та молоді науковці зможуть використовувати це дослідження як основу для розуміння сучасного мовленнєвого стилю в міжнародному контексті.

5. Отримані дані можуть бути використані для аналізу та розуміння політичних тенденцій, стратегій та образів у міжнародному політичному дискурсі. Це може виявитися важливим інструментом для політологів, журналістів та дослідників.

6. Дослідження може служити основою для розробки практичних рекомендацій для перекладачів, які працюють з англійськими текстами в ООН, що сприятиме підвищенню якості перекладу та зменшенню ризиків непорозумінь.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 73 сторінки.

Перший розділ цієї роботи присвячено теоретико – методологічним засадам вивчення політичних промов в Організації Об'єднаних Націй (ООН). Справедливо вважати, що визначення та розуміння теоретичних аспектів є необхідним етапом для подальшого успішного дослідження. У цьому розділі висвітлено концепцію політичного дискурсу, його специфіку в міжнародній комунікації, зокрема в політично – дипломатичному аспекті. Було розглянуті мовленнєві тактики, які використовуються у політичних промовах в рамках ООН.

Це включає в себе аналіз стратегій та прийомів, які застосовують політики для досягнення своїх комунікативних цілей. Такий підхід

спрямований на поглиблення теоретичного розуміння політичного дискурсу та розкриття мовленнєвих аспектів, які визначають комунікативність політичних промов в ООН. Це дозволяє побудувати твердий теоретичний фундамент для подальшого дослідження лексикологічних та перекладацьких аспектів, а також вивчення ролі риторичних елементів у дипломатичних виступах. Такий підхід надає змогу структурувати аналіз та висвітлити ключові теоретичні питання, що підкреслюють важливість першого розділу у контексті дослідження політичних промов в ООН.

У **другому розділі**, присвяченому лексикологічному аспекту англomовних промов політиків в ООН, проводиться детальний аналіз мовленнєвих засобів, вживаних політиками для висловлення своїх оцінок та поглядів. Розглядається використання специфічних слів та виразів, що допомагають структурувати та формулювати політичні ідеї у їхніх виступах в ООН.

Окрема увага приділяється ролі риторичних запитань у лексичному аспекті дипломатичних промов. Аналізується, як використання таких запитань сприяє створенню певного ефекту та взаємодії з аудиторією. Також досліджуються перекладацькі аспекти політичних промов в ООН. У цьому контексті вивчається, як перекладачі зберігають лексичну насиченість та відтінки значень, особливо враховуючи міжнародний характер дипломатичних відносин. Цей розділ має на меті визначити та розкрити ключові лексичні аспекти політичних промов в ООН, що будуть визначати подальший аналіз та дискусію в інших частинах дослідження.

У **третьому розділі** роботи зосереджено увагу на теоретико – методологічних засадах, які визначають підхід до дослідження явища політичної промови в контексті Організації Об'єднаних Націй (ООН). Детально розглядається методика вивчення політичних промов з погляду окремої наукової галузі, визначаючи цілі та завдання цієї дисципліни. Водночас, надається аналіз ролі інформаційно – комунікаційних технологій у розвитку методології дослідження, враховуючи вплив сучасних технологій

на методологічний підхід до аналізу політичних промов. Отже, цей розділ покликаний закріпити та розширити теоретичний фундамент дослідження політичної комунікації в ООН, надаючи практичні інструменти для аналізу та розуміння висловлювань на міжнародному рівні.

Розділ 1 Теоретико – методологічні засади вивчення політичних промов в ООН

1.1 Визначення поняття політичний дискурс. Особливості міжнародної комунікації: політично – дипломатичний аспект.

Мова та політика взаємодіють між собою, відіграючи важливу роль у політичному житті суспільства. Розгляд ролі мови в політиці привертає увагу вчених різних галузей, таких як філософи, політологи, психологи, соціологи, лінгвісти, а також політики, громадські діячі та вчені з усього світу. Спроможність мови активно впливати на політичні процеси стала очевидною нещодавно. В соціальному конструктивізмі, розвиненому у 60 – х роках ХХ століття Бергером та Лукманом, чітко обґрунтовується роль термінів, понять та мовних зворотів як інструменту політичної мобілізації і значущого інформаційного ресурсу для політичних структур [1, с. 72].

Нагорна Л. зазначає, що специфічність мови полягає у тому, що вона є активним чинником для самоорганізації суспільства [25, с. 4].

Падалка О. В. нагадує, що становлення публічного мовлення бере свої початки ще в античній культурі Давньої Греції та Риму, коли здібності талановитого ритора впливали на політичну ситуацію та розвиток подій [26, с. 66].

Підкреслюючи не лише комунікативно – функціональний аспект, але й соціальну природу дискурсу, Клименко І. наголошує, що політичний дискурс виникає в контексті соціальних взаємодій і водночас впливає на зміни у соціальному оточенні через своє функціонування [16, с. 183].

Одним з ключових завдань політичного дискурсу є вплив на свідомість як окремих осіб, так і масового суспільства за допомогою різноманітних мовних засобів. Політична комунікація втілюється через унікальні мовні – стилістичні особливості політичної риторики, а також засоби представлення особистісного ментального світу у мові, характеристики категоризації та концептуалізації реальності [41, с. 247].

За Ващук Т.М. політичний дискурс розглядається як усне або письмове висловлення, пов'язане з політичною сферою, що використовує словесні та екстравербальні засоби. Ці висловлення активізуються у певних ситуаційних контекстах і спрямовані на реалізацію конкретної прагматичної семантики [4, с. 183].

Лукіна Л. В. визначає політичний дискурс як систему, що представляє собою специфічний тип рефлексивної мовної комунікації, яка відбувається у політичній сфері. Він характеризується набором текстів, пов'язаних із питаннями завоювання, утримання та використання державної влади [21, с. 76].

Хацер Г. О. та Жаворонкова В. В. вказують на існування двох основних форм політичних промов: усної та письмової. Перша відрізняється швидким контактом між учасниками комунікаційного процесу, тоді як друга визначається високою продуктивністю завдяки уважній організації повідомлення. До усних форм належать агітаційні передвиборчі промови, виступи політичних діячів, річницькі звернення президентів та інші. До письмових форм входять політичні ноти, листи до окремих контрагентів, політичні звіти та інші документи [42, с. 202].

Бутова І. С. вважає, що у політичний дискурс ХХІ століття представляє собою ретельно проплановані комунікативні висловлення, які, пройшовши етапи формулювання та сприйняття, спрямовані на досягнення позитивного результату впливу на слухача. Чітко визначені пріоритети та система цінностей у політичних виступах можуть забезпечити успішний перебіг передвиборчих кампаній та закріплення виграшного іміджу особистості чи партії серед виборців [3, с. 69].

Політичний дискурс ідентифікується своїми учасниками або авторами, а саме, політиками. Політики в цьому розумінні – це група людей, які отримують гроші за свою (політичну) діяльність, і які обираються чи призначаються центральними учасниками в політиці. Важливо враховувати громадськість, людей та громадян. Всі ці групи та особи, а також їхні

організації та установи, можуть брати участь в політичному процесі, і багато з них активно залучені в політичний дискурс [49, с. 13].

За Дольник І. комунікація розглядається як передача інформації за допомогою мови та інших знакових систем, лінгвістичні особливості політичних промов також аналізуються, оскільки вони визначають структуру та характер політичного дискурсу. [8, с. 184].

Петренко В. наголошує, що політичну мову не обмежено лише мовою публічних політичних обговорень: до неї також входить мова документів, законів і інших текстів, яка з самої суті не є мовою дискусій. Таким чином, на думку науковця, варто використовувати термін «політична мова» для опису цього явища [28, с. 21].

За Гольцевою М. І. дипломатичний дискурс – складна мовна конструкція з соціальним та культурологічним відтінком, яка функціонує у сфері політичних взаємодій, орієнтований не тільки на комунікацію між дипломатами, але й визначається рядом культурологічних, психологічних та інших впливових факторів. [5, с. 33].

За Діденко М. О. ключовим елементом в політичній комунікації є спрямованість цього процесу на адресата з метою досягнення перлокутивного ефекту – впливу на аудиторію для виклику суспільно – політичної реакції. Науковець зазначає, що учасники політичної комунікації висловлюють конкретні суспільно – політичні позиції, а обмін інформацією відбувається з вираженими прагматичними цілями. Тобто, комунікативний процес у політиці завжди має намір вплинути на адресата. Для досягнення цієї перлокутивної мети важливий детальний відбір і організація мовних засобів різних рівнів, що утворює специфічний вид тексту – політичний виступ [6, с. 1].

Таким чином, дипломатична складова відіграє важливу роль у формуванні політичного порядку денного в рамках Організації Об'єднаних Націй. Долинський Є. В. вважає, що політичний дискурс виступає як віддзеркалення конкретної культури, визначаючи себе як результат сучасної

епохи, і це ставить завдання проведення глибокого дослідження цього явища в обов'язковий порядок [7, с. 46]. Знання особливостей політичного дискурсу є ключовим для успішного створення високоякісного дипломатичного дискурсу перекладу англійського тексту

Жибак Д. М. вбачає у понятті дискурс складне комунікативне явище, яке, крім текстової форми, також включає екстралінгвальні фактори, такі як знання про світ, досвід, думки, погляди та цілі адресата, необхідні для повного розуміння тексту. Вчені характеризують дискурс як цілісний, завершений і зв'язний, тобто як явище, що має всі властивості тексту. Дискурс розглядається як процес та результат одночасно, представлений у формі фіксованого тексту [10, с. 124].

Кушнерик В. та Дзера Т. встановили, що політичний дискурс можна розглядати як вербальну комунікацію в певному соціально – психологічному контексті, де відправник і одержувач мають певні соціальні ролі, залежно від їх участі у політичному житті, що є предметом комунікації. Політична промова представляє собою наперед підготовлений текст для висвітлення актуальної політичної ситуації. Вона є процесом комунікації та впливу, в якому оратор впливає на політичні переконання слухача [12, с. 24].

Політична комунікація є невід'ємною частиною суспільного життя, а політичний дискурс має потенціал програмувати свідомість та поведінку людей [45, с. 145], в нашому випадку з урахуванням міжнародної дипломатичної арени, суспільств, народів, націй.

За Самойловою І. В. та Подвойською О. В. політична промова – це усний виступ, який проголошується президентом перед конкретною аудиторією у певних ситуаціях. Вона ставить перед собою завдання вирішення нагальних питань у громадському житті, надає рекомендації з їх вирішення. Головна мета політичної промови – переконати слухачів, вплинути на їх свідомість і ставлення до конкретної теми. Вона спрямована на конкретний тип аудиторії і часто має зацікавленість у вирішенні певних питань або підтримці певної ідеї чи партійного підходу [30, с. 326].

З точки зору наукової думки, притаманній ХХІ століттю, такий термін як політичний дискурс ми можемо описати як поліфрактальний вимір, що відображає багатоаспектність політичного глобального життя і може бути виражений у різних масштабах та формах, однією з яких є політична промова.

За Судус Ю. В. мовленнєва комунікація є необхідною частиною дипломатичних процесів. Дипломатична промова є одним із широко використовуваних видів дипломатії у різних країнах світу [33, с. 71].

Головним засобом реалізації дипломатичної комунікації є мова. Особливо в політичному та дипломатичному полі важливо те, якими мовними засобами послуговується спікер. Трусов С. С. вважає, що мова виступає інструментом контролю за виконанням урядами країн їхніх прийнятих зобов'язань. Це передбачає визначення конкретних комунікативних цілей, таких як нормативні, рекомендаційні, приписуючі, прокламаційні, імплементаційні, солідаризаційні, ідентифікаційні, світоформуючі та інші. Кожен з цих підходів вимагає використання відповідних мовних засобів, які відзначаються конструктивністю, дипломатичністю, ввічливістю та взаємоповагою [36, с. 273].

Таким чином, дипломатичний аспект мовленнєвої комунікації вкладається у загальний контекст міжнародних політичних відносин та взаємодії між країнами. Мовлення в цьому контексті стає інструментом формування, вираження та впливу на позиції держав у світовій арені.

Дипломатична мова вирізняється своєю точністю, ввічливістю та ретельним підбором мовних засобів. Дипломатична промова часто використовується для вирішення конфліктів, встановлення партнерських відносин, а також для вираження позицій та домовленостей між країнами. Ключовим елементом є вміння висловлювати думки та позиції таким чином, щоб вони були прийнятні для всіх сторін. Мовлення в дипломатії також відображає культурні та національні особливості ареалу існування мовця і має бути репрезентоване у зрозумілому для слухачів та читачів контексті.

Розділ 1.2 Мовленнєва тактика в політичних промовах

Сучасний світ, населений різноманітними культурами, визначається складністю міжнародних відносин, де спілкування стає важливим інструментом для досягнення спільних цілей та розв'язання глобальних проблем. Особливий аспект цього міжнародного взаємодії відображається в політичних промовах в Організації Об'єднаних Націй (ООН), де представники різних країн використовують мовленнєві стратегії для висловлення своїх поглядів та переконань.

Судус Ю.В. визначає поняття стратегії як сукупність мовленнєвих дій, що направлені на вирішення комунікативної мети спікера. Тактика розглядається науковим діячем як одна або декілька мовленнєвих дій, спрямованих на реалізацію певної мовної стратегії [32, с. 125].

Каліщук Д.М вказує на те, що лінгвальна особливість дискурсивних стратегій виявляється у складності використання мовних засобів для досягнення комунікативних цілей. З одного боку, послідовність мовленнєвих актів може бути обумовлена тактично, а з іншого – в одному висловленні можуть існувати різні стратегічні смисли. Цей підхід вказує на те, що використання мовних засобів у дискурсі є гнучким і може мати різноманітні стратегічні вектори [13, с. 20].

Серед тактик побудови політичної промови Долинський Є.В. виділяє риторичні прийоми. Науковець зазначає, що з метою впливу на свідомість широких мас населення у політичних промовах використовують різноманітні риторичні прийоми, які характеризуються застосуванням емоційно – експресивної лексики, оцінних висловів, метафор, епітетів, антитез, а також паралельних конструкцій. Ці прийоми виконують ключову функцію у політичному дискурсі з метою маніпуляції та формування впливу [7, с. 47].

Судус Ю. В. виділяє метод опущення інформації, та тактику узагальнення [32, с. 126]. Також науковець згадує тактику протиставлення, звинувачення та викриття опонента [33, с. 73].

Актуальним у сучасному контексті є вивчення впливу комунікації на свідомість реципієнта, особливо шляхом розроблення ефективних стратегій та тактик дискурсу. Це сприяє створенню позитивного іміджу міжнародної організації ООН, як відзначає А. В. Шугаєв [43, с. 70].

Загальновідомим на сьогодні фактом є використання політиками маніпуляцій та викривлень інформації задля досягнення політичних цілей. Досягтися маніпуляція може різними способами та методами, зокрема відвертим введенням в оману та брехнею.

Дун Ці зазначає, що фактологічне маніпулювання описується як умисне приховування та перекручення інформації, введення хибної інформації, приховування небажаної інформації та зміна фокусу при висвітленні події. Це реалізується за допомогою стратегій, таких як фейки, дезінформація та пропаганда. Важливо зауважити, що термін «фейк» в даному контексті не є оцінним судженням, а беззаперечним фактом викривлення інформації, або її вкидом [9, с. 15].

Бондаренко О. М., у своїй роботі вказує, що неодмінною складовою політичного дискурсу є використання оцінювальної лексики. При обговоренні цієї лексики важливо пам'ятати, що оцінка об'єктів реальності, як правило, знаходить відображення в мові, переважно у формі слів. Найбільш різноманітні семантичні відтінки оцінювання мають прикметники. Також важливо зауважити, що номінативні конструкції та форми дієслів часто несуть евалюативне навантаження [2, с. 171 – 173].

Оцінювальна лексика, про яку наголошує Бондаренко О. М., є важливим елементом тактики промови в політичному дискурсі. Використання прикметників та евалюативно забарвлених номінативних конструкцій та дієслів визначає тон і емоційний відтінок промови, спрямовуючи увагу слухачів на конкретні аспекти обговорюваної теми. Ця

лексика дозволяє мовцеві виражати свої оцінки, ставлення та позицію, що є важливим для впливу на аудиторію.

Сгорова О. І. та Зінченко А. В. вважають, що публічна промова політика акцентує прагматику політичного дискурсу, виражаючи намір мовця боротьби за владу та вплив на політичну свідомість аудиторії. Для втілення цих стратегій використовуються різноманітні вербальні та невербальні засоби політичної комунікації [11, с. 33].

За Моначин І. дискурс – аналіз є методом з використанням шести рівнів для аналізу політичного дискурсу. Ці рівні включають графічний, фонетичний, лексичний, граматичний, дискурсивний і прагматичний рівні. Персуазивність політичної промови можна спостерігати, коли всі ці рівні взаємодіють між собою. Когерентність всіх етапів створює чітке та значуще повідомлення. Кожен політик намагається розвинути власний унікальний стиль мовлення, який допомагає не лише популяризувати його, але й ефективно впливати на аудиторію. Спікер, чиє мовлення легко ідентифікувати, має вищі шанси привернути увагу слухачів і успішно вплинути на них [24, с. 66].

Каручок А. Ю. вказує на те, що політична промова, враховуючи її дипломатичний аспект, вимагає суворого дотримання політичного протоколу та етикету. Це визначає вибір мовних засобів, які використовуються учасниками переговорів. У більшості випадків в англійських політичних промовах найчастіше використовуються етикетні формули вітання, прощання та подяки, а також широко використовуються дієслова, що відносяться до говоріння та розумової діяльності [14, с. 187].

Козуб Л. вказує на те, що має врахуватися соціально – психологічна модель адресата і це сприяє ефективному сприйняттю інформації ним, що вказує на успішне виконання комунікативного завдання дискурсу. Втім, основною метою політичного дискурсу є переконати аудиторію у правильності певної позиції, нав'язати свою думку та викликати певні дії з

боку адресата. Таким чином, політичний дискурс у всіх своїх проявах є орієнтованим на аудиторію та спрямованим на взаємодію з нею [15, с. 51].

Аналізуючи дискурс політичних діячів, І. О. Кухарчук відзначає, що можна відслідковувати, як мовні стратегії моделюють культурні та національні цінності у суспільстві. Також через ці стратегії пропагуються соціально – політичні зміни, і формується концептуальна картина світу, яка є характерною для кожного народу [18, с. 45].

У праці Ж.В. Кравчук та В.В. Марченко вказується, що мотиваційна складова притаманна науковим і політичним дискусіям, передвиборчим, агітаційним і рекламним виступам. Однак, основною відмінністю полягає в тому, що маніпуляція колективною думкою стає ключовим елементом досягнення мети політичного оратора, що відрізняється від мотиваційних виступів. Останні, навпаки, спрямовані на надання натхнення для покращення різних аспектів життя людини, таких як кар'єра чи особисте життя [17, с. 327].

Отже, політики намагаються створити дискурс, який сприяє їхній програмі [50, с. 52]. Таке твердження в черговий раз доводить маніпулятивну сутність політичного дискурсу як такого, а також дає розуміння того, що політичний дискурс як система є необ'єктивною та упередженою.

Політичні діячі, що мають змогу мати політичну промову в стінах генеральної асамблеї ООН послуговуються різними способами та методами побудови політичної промови. Важливим етапом побудови політичної промови є визначення тактики, яка буде залежати від стратегії. Таким чином ми можемо вибудувати трирівневу вертикальну систему побудови політичної стратегії:

Таблиця 1

Стратегічний рівень побудови політичної промови – вибір мовної лінії та побудови порядку промови, а також порядок викладення думок, що базується на загальному розуміння політичної картини світу, орієнтації в дипломатичних питаннях, базових знання політології, економіки,
--

розуміння сфери торгівельних відносин і т.д.

Тактичний рівень побудови політичної промови – вибір засобів та методів написання політичної промови, вибір лексики, понятійного вокабуляру, мовних прийомів.

Рівень презентації готової промови – вибір подачі промови, жестикуляція, артикуляція, та інші невербальні засоби комунікації.

Формування стратегічного рівня побудови політичної промови є складним завданням, оскільки вона має відзначатися не лише високим рівнем мовної майстерності, але й спрямовувати на слухачів конкретні повідомлення та ідеї. На стратегічному рівні формування політичної промови важливо враховувати такі аспекти:

1. Аналіз аудиторії та контексту;
2. Визначення цілей та повідомлення;
3. Формування іміджу;
4. Структурна організація.

На тактичному рівні побудова політичної промови включає в себе ряд методів та способів, якими буде виконано досягнуто стратегічно визначених цілей. Тактичні аспекти допомагають забезпечити ефективність спілкування та впливу на аудиторію, серед них виділимо:

1. Вдале вступне слово;
2. Чітка та логічна структура тексту;
3. Мовленнєві засоби (гумор, риторичні питання, евфемізми, іронія, і т.д.);
4. Стилiстична варіативність (спроможність перемикатися з ділового на неформальний стиль мовлення, якщо це доречно).

Висновки до розділу 1

Засновуючись на наданих матеріалах, можна зробити висновок, що політична промова в ООН є складним мовленнєвим жанром, де використання мовних та невербальних засобів є ключовим для досягнення стратегічних цілей. Різноманітні стратегії, такі як риторичні прийоми, маніпуляції, використання оцінювальної лексики та фактологічного маніпулювання, виявляються важливими для формування впливу та переконання аудиторії. На стратегічному рівні важливо враховувати аспекти, такі як аналіз аудиторії, визначення цілей та повідомлення, формування іміджу та структурна організація промови.

Тактичні аспекти, зокрема вдале вступне слово, чітка структура тексту та мовленнєві засоби, сприяють ефективному спілкуванню та впливу на слухачів. Крім того, політичний дискурс визначається не лише мовною майстерністю, а й упередженістю, відображаючи культурні та національні цінності суспільства. Маніпулятивна сутність політичного дискурсу розглядається як ключовий елемент досягнення політичних цілей. Отже, висновок підкреслює важливість вивчення та розуміння мовленнєвих стратегій у політичних промовах в ООН, що є актуальним завданням для політичних діячів, спрямованих на взаємодію з міжнародним співтовариством.

Важливо відзначити, що політична промова в ООН є важливим інструментом міжнародної дипломатії та взаємодії між країнами. Мовленнєві стратегії, використовувані представниками різних націй, не лише відображають їхні індивідуальні погляди та переконання, але й спрямовані на формування загальної політичної позиції та розв'язання глобальних проблем.

У контексті зазначених досліджень важливо враховувати різноманітні аспекти мовленнєвих стратегій, такі як риторичні прийоми, маніпуляції та використання оцінювальної лексики, оскільки вони визначають ефективність комунікації та вплив на аудиторію. Зазначене дослідження дозволяє зрозуміти, що мовленнєва тактика в політичних промовах в ООН вимагає від

діячів високого рівня мовної майстерності, стратегічного мислення та здатності ефективно спілкуватися з різноманітною аудиторією.

Крім того, було з'ясовано, що політичний дискурс, як система, є упередженим та має маніпулятивний характер. Це відкриває дискусії про необхідність критичного аналізу політичної комунікації та визначення засобів забезпечення об'єктивності та прозорості у висвітленні сучасних політичних процесів. Усі ці аспекти підкреслюють важливість дослідження та розуміння мовленнєвих стратегій у міжнародних форумах, таких як ООН, для ефективної співпраці та вирішення глобальних викликів, що стоять перед сучасним світом.

Розділ 2 Лексикологічний аспект англомовних промов політиків в ООН

2.1 Аналіз оцінювальної лексики у політичних промовах президентів США та України

В рамках нашого дослідження політичних промов не можна не згадати скандального політичного діяча, 45 – го президента США Дональда Трампа. Політик завжди вирізнявся своєю красномовністю та невербальними засобами спілкування такими як, наприклад, його всім добре відоме рукостискання, коли він підтягує опонента поближче до себе. (Donald Trump) *“I have the immense privilege of addressing you today as the elected leader of a nation that prizes liberty, independence, and self – government above all. The United States, after having spent over two and a half trillion dollars since my election to completely rebuild our great military, is also, by far, the world’s most powerful nation. Hopefully, it will never have to use this power [55].”* Аналізуючи промову президента виділяємо наступні особливості оцінювальної лексики:

1. *“I have the immense privilege of addressing you today as the elected leader of a nation that prizes liberty, independence, and self – government above all.”* Використання фрази *“immense privilege”* (надзвичайна привілея) вказує на важливість та високий статус особи, яка виступає. Зазначення цінностей, таких як свобода, незалежність і самоврядування, створює позитивне враження;
2. *“The United States, after having spent over two and a half trillion dollars since my election to completely rebuild our great military, is also, by far, the world’s most powerful nation.”* Використання фраз *“completely rebuild our*

great military” (повністю перебудувати нашу велику армію) та підкреслення великої суми коштів створює враження сильної та потужної військової сили;

3. *“Hopefully, it will never have to use this power.”* Додана надія на те, що ця потужність ніколи не буде використана, може мати загальносприйнятий позитивний відгук, оскільки більшість людей прагнуть уникнути конфліктів та війни.

Далі Трамп згадує зустрічі з представниками бізнесу. (Donald Trump) *“As just one example, I recently met the CEO of a terrific American company, Micron Technology, at the White House. Micron produces memory chips used in countless electronics. To advance the Chinese government’s five – year economic plan, a company owned by the Chinese state allegedly stole Micron’s designs, valued at up to \$8.7 billion.”*

1. *“I recently met the CEO of a terrific American company, Micron Technology, at the White House.”* Використання слова *“terrific”* (чудовий) є позитивно забарвленим емоційним вираженням і може вказувати на позитивне враження від компанії;

2. *“Micron produces memory chips used in countless electronics.”* Надання інформації про важливий внесок компанії (виробника пам'яті) в електроніку може збільшити її авторитет в очах слухачів.

3. *“To advance the Chinese government’s five – year economic plan, a company owned by the Chinese state allegedly stole Micron’s designs, valued at up to \$8.7 billion.”* Використання слова *“allegedly”* (припущено) вказує на те, що це твердження є об'єктом сумнівів або спростування. Висловлення може мати елементи критики чи обурення щодо дій китайської компанії та уряду. У висловленні також вказується на значну суму, що підкреслює серйозність обвинувачень.

Барак Обама, 44 – й президент США також мав честь виступати в стінах Генеральної Асамблеї ООН. Виступ датований 24 вересня 2014 року є також прикладом політичної прихильності США до України, адже в ній президент згадав і її. Таким чином, втілюючи глобальну стратегію США

щодо підтримки світових демократій та країн, що борються за незалежність. (Barack Obama) *“Russia’s actions in Ukraine challenge this post – war order. Here are the facts. After the people of Ukraine mobilized popular protests and calls for reform, their corrupt President fled. Against the will of the government in Kiev, Crimea was annexed. Russia poured arms into Eastern Ukraine, fueling violent separatists and a conflict that has killed thousands. When a civilian airliner was shot down from areas that these proxies controlled, they refused to allow access to the crash for days. When Ukraine started to reassert control over its territory, Russia gave up the pretense of merely supporting the separatists, and moved troops across the border [54].”* Аналізуючи відрізок тексту можемо виділити наступні особливості оцінювальних зворотів:

1. *“Russia’s actions in Ukraine challenge this post – war order.”* Висловлення стверджує, що дії росії в Україні викликають виклик післявоєнному порядку, що може свідчити про осуд чи негативне ставлення до дій росії;
2. *“After the people of Ukraine mobilized popular protests and calls for reform, their corrupt President fled.”* Висловлення може вказувати на підтримку народу України у його зусиллях вибороти реформ та протидії корупції, а також вказує на корупційні аспекти попереднього президента;
3. *“Against the will of the government in Kiev, Crimea was annexed.”* Використання слова *“annexed”* може свідчити про осуд дій росії щодо анексії Криму і може бути спрямовано на засудження порушення міжнародного права;
4. *“Russia poured arms into Eastern Ukraine, fueling violent separatists and a conflict that has killed thousands.”* Звинувачення росії у підтримці збройних сил на сході України, що призвело до конфлікту та тисяч смертей;
5. *“When a civilian airliner was shot down from areas that these proxies controlled, they refused to allow access to the crash for days.”* Засудження зафіксованого збиття цивільного літака та відмова від доступу до місця катастрофи;

6. *“When Ukraine started to reassert control over its territory, Russia gave up the pretense of merely supporting the separatists, and moved troops across the border.”* Вказівка на те, що росія втратила позицію підтримки сепаратистів, перейшовши до військової інтервенції в Україні.

(Barack Obama) *“Cynics may argue that such an outcome can never come to pass. But there is no other way for this madness to end – whether one year from now or ten. Indeed, it’s time for a broader negotiation in which major powers address their differences directly, honestly, and peacefully across the table from one another, rather than through gun – wielding proxies. I can promise you America will remain engaged in the region, and we are prepared to engage in that effort.”* Під час аналізу було виявлено наступне:

1. *“Cynics may argue that such an outcome can never come to pass.”* Використання *“cynics”* (циніків) може свідчити про негативне ставлення або сумнів щодо можливості виникнення вказаного результату;

2. *“But there is no other way for this madness to end – whether one year from now or ten.”* Висловлення вказує на обрання конкретного шляху (більш широких перемовин) якдинчого можливого для завершення ситуації;

3. *“Indeed, it’s time for a broader negotiation in which major powers address their differences directly, honestly, and peacefully across the table from one another, rather than through gun – wielding proxies.”* Звернення до потреби ширших переговорів, в яких основні держави вирішують свої різниці безпосередньо, чесно і мирно, замість використання збройних посередників.

4. *“I can promise you America will remain engaged in the region, and we are prepared to engage in that effort.”* Заява про готовність США залишатися активними в регіоні та готовності прийняти участь у зусиллях для досягнення зазначеного результату.

Джозеф Байден, 46 – й президент США, політик з величезним досвідом і дипломат високого рівня неодноразово виступав в рамках ООН. Для розгляду було обрано його виступ під час пандемії COVID – 19. (Joseph

Biden) *“And the best part is: Making these ambitious investments isn't just good climate policy, it's a chance for each of our countries to invest in ourselves and our own future. It's an enormous opportunity to create good – paying jobs for workers in each of our countries and to spur long – term economic growth that will improve the quality of life for all of our people [53].”* В ході аналізу було виявлено наступні особливості:

1. *“And the best part is: Making these ambitious investments isn't just good climate policy...”* Вираз *“the best part is”* (найкраще в цьому) вказує на позитивний аспект або перевагу в контексті обговорення амбіційних інвестицій.

2. *“...it's a chance for each of our countries to invest in ourselves and our own future.”* Виділення можливості для кожної з країн вкладати в себе та свій власний майбутній розвиток.

3. *“It's an enormous opportunity to create good – paying jobs for workers in each of our countries and to spur long – term economic growth that will improve the quality of life for all of our people.”* Підкреслення величезної можливості створення добре оплачуваних робочих місць та стимулювання довгострокового економічного зростання з метою покращення якості життя всіх людей.

(Joseph Biden) *“As we steer our — steer our nations toward this inflection point and work to meet today's fast – moving, cross – cutting challenges, let me be clear: I am not agnostic about the future we want for the world [53].”* Аналізуючи це висловлення, можна виділити наступні ключові елементи: *“As we steer our nations toward this inflection point...”* – Використання метафори *“steer our nations”* (керувати нашими націями) вказує на лідерську роль та напрямок, в якому країни рухаються. *“...work to meet today's fast – moving, cross – cutting challenges...”* – Визначення завдань роботи для вирішення сучасних, швидкозмінних та перетинаючихся викликів. *“Let me be clear: I am not agnostic about the future we want for the world.”* – Вираз *“let me be clear”* (хай буде зрозуміло) вказує на бажання висловити чітку позицію. Висловлення *“I*

am not agnostic about the future we want for the world” визначає чіткість бачення моделі розвитку майбутнього, яке бажається для світу.

Як було зазначено вище, оцінювальна лексика є невід’ємною частиною політичного виступу. Аналізуючи промови політичних діячів сучасності можна виділити основні принципи творення оцінювального компоненту в промовах. (Volodymyr Zelenskyu) “*Greetings to all people of the world who value peace and unity between different and equal nations!*” [57]. Президент в привітанні, яке є визначною частиною дипломатичного тексту, як зазначалося раніше, вдається до використання оцінювального обороту. Це речення висловлює позитивне й інклюзивне повідомлення, що сприяє миру та єдності між різноманітними та рівними націями. Використання оцінювальної лексики проявляється у виборі слів, що висловлюють позитивне ставлення до людей, які дбають про ці принципи:

1. “*Greetings to all people of the world*”: слово “*Greetings*” саме по собі виражає позитивний та дружній тон, виражаючи доброзичливість та повагу;
2. “*Who value peace and unity*”: фраза вводить оцінний аспект, вказуючи на те, що спікер поважає осіб, які мають ці конкретні цінності. «Мир» та «єдність» – це позитивні концепції, пов’язані з гармонією та єдністю;
3. “*Between different and equal nations*”: використання обороту «різних та рівних» варто відзначити. Це підкреслює різноманіття (“*different*”), водночас наголошуючи на рівності (“*equal*”), що вказує на позитивне ставлення до різноманітних націй, що об’єднуються на рівних засадах.

Вже на початку промови Володимир Олександрович вибудовує рамки свого повідомлення, вказуючи на те, з ким він готовий вести розмови і таким чином втілює загальновідому державну стратегію та концепцію відносин у безпечному для життя світі, транслуючи цю ідею у тексті промови.

В наступному повідомленні президент зазначає: (Volodymyr Zelensky) *“Ukraine showed strength on the battlefield, using its right to self – defense in accordance with Article 51 of the UN Charter. And no one will reproach us now or in the future with weakness or inability to fight for ourselves, for our independence [57].”*.

У цьому реченні президент України Володимир Зеленський використовує оцінювальну лексику для висловлення певних оцінок та ставлення до подій, пов'язаних із використанням права на самооборону відповідно до статті 51 Уставу ООН:

1. *“Ukraine showed strength on the battlefield”*: використання слова *“strength”* має позитивне конотаційне забарвлення у цьому контексті, вказуючи на рішучість та ефективність дій України в умовах конфлікту;
2. *“Using its right to self – defense”*: тут гарант вдається до використання терміну *“right t – self – defense”*, що підсилює легітимність дій та наголошує на дотриманні міжнародного права.
3. *“And no one will reproach us now or in the future with weakness or inability to fight for ourselves, for our independence”*: в цій частині є такі прикметники такі як *“weakness”* та *“inability”*, що безпосередньо є показниками оцінювальної лексики і які можуть розглядатися як заперечення будь – яких сумнівів у силі чи рішучості України в контексті цього повідомлення.

Далі президент згадує безпосередньо країну – агресора: (Volodymyr Zelensky) *“The further the Russian terror reaches, the less likely it is that anyone in the world will agree to sit at one table with them [57].”* У цьому реченні використано оцінювальну лексику для вираження негативного ставлення до дій росії та її впливу. Оцінювальна лексика створює висновок про те, що російський терор викликає відторгнення та впливає на міжнародні відносини:

1. *“Terror”* – негативно забарвлений термін, що вказує на насильство, страх та загрозу;

2. *“Less likely”* – негативно забарвлений вислів, що вказує на зменшення ймовірності чогось, в даному випадку, на зменшення ймовірності того, що хтось буде сидіти за одним столом переговорів з росією;
3. *“Anyone in the world”* – застосовано генералізацію, яка підкреслює негативний настрій та враження, що ніхто в світі не бажає взаємодії з росією.

Ці слова та вирази використовуються для підкреслення відкидання та негодження з тим, що пов'язано з російським терором. Оцінювальна лексика акцентує негативні аспекти та формує враження про неприйнятність таких дій у світлі міжнародних відносин.

Одним із завершальних акордів Зеленського у промові є наступне речення: (Volodymyr Zelensky) *“And if my words will be followed by new Russian missiles and acts of terrorism it will only prove the weakness. Russia’s weakness. Its inability to prevail over us, its inability to prevail over the world. [57].”* У цьому висловлюванні використовується оцінювальна лексика, спрямована на висловлення негативного ставлення до росії та акцентування на її слабкості та невдачах:

1. *“Followed”*: вказує на можливі наслідки та подальші події. У контексті загроз та конфлікту воно створює образ подальших російських дій;
2. *“New Russian missiles and acts of terrorism”*: Терміни, які асоціюються зі загрозою, насильством та терором, створюючи враження небезпеки та агресії;
3. *“It will only prove the weakness”*: використання терміну *“weakness”* вказує на негативний оцінний забарвлення і підкреслює, що будь – які дії росії будуть тільки підтвердженням її власної слабкості.
4. *“Inability to prevail over us”*: вислів, який вказує на невдачу або неуспіх росії у взаємодії з адресатом висловлювання.
5. *“Inability to prevail over the world”*: загальний вислів, прийом генералізації, яка підкреслює невдачу росії у глобальному контексті.

Можемо підсумувати, що оцінювальний ефект досягається більшою мірою не лексичними одиницями, а синтаксичними структурами та такими прийомами, як генералізація.

Оцінювальна лексика в даному випадку акцентує на ідеї слабкості рф та її невдачах в зусиллях перемогти. Це висловлювання спрямоване на враження, що будь – які агресивні дії з їх боку будуть демонстрацією їх неефективності та слабкості.

Наступний політик, якого хочеться розглянути – п'ятий президент України Петро Олексійович Порошенко. На відміну від шостого, п'ятий президент у своїй промові послуговується оцінювальною лексикою за допомогою не тільки синтаксичних та контекстуальних прийомів, а безпосередньо за допомогою лексичних одиниць, таких як прикметники та прислівники: (Petro Poroshenko) *“The international security environment seemed rock – solid less than two decades ago. Now it has descended into a volatile and increasingly disturbing state where both traditional and hybrid threats are challenging stability of our societies [56]”*.

У даному висловлюванні використовується оцінювальна лексика, яка характеризує міжнародне середовище як щось, що зазнало різкого погіршення та стало менш стійким. Розглянемо кілька ключових елементів:

1. *“Rock – solid”*: у контексті вживається для опису міжнародного середовища, це слово вказує на твердість, нерухомість та стабільність. Його використання у попередньому контексті створює контраст між станом справ раніше і зараз.
2. *“Volatile”*: Термін, що описує мінливість та непередбачуваність сучасного міжнародного середовища. Це створює образ нестабільності та ризикованості.
3. *“Increasingly disturbing state”*: використання звороту «зростаючий та тривожний» підсилює враження, що стан міжнародної безпеки стає не тільки менш стійким, але й викликає серйозне хвилювання чи турботу;

4. *“Traditional and hybrid threats”* (традиційні та гібридні загрози):

Використання прикметників «традиційні» та «гібридні» для опису загроз підкреслює різноманітність та складність викликів, з якими стикається сучасне міжнародне середовище.

Загалом, висловлювання використовує оцінювальну лексику для підкреслення того, що міжнародна безпека втратила свою колишню твердість і стабільність, перейшовши в нестійкий та тривожний стан, зумовлений різноманітними загрозами.

Далі зазначається: (Petro Poroshenko) *“Over 1.5 million people became internally displaced persons. They still can’t return to their homes. Russia constantly multiplies the human tragedy, which lately received a new dimension: ecological”*. У цьому висловлюванні використовується оцінювальна лексика для опису ситуації з більш негативного погляду. Розглянемо кілька ключових елементів:

1. *“Constantly multiplies the human tragedy”* (постійно помножує людську трагедію): вживання слова «постійно» підсилює враження несприятливості та тривалості ситуації. «Помножує» надає негативний відтінок, вказуючи на те, що росія вносить вклад у подальше ускладнення людської трагедії.

2. *“lately received a new dimension: ecological”* (останнім часом отримала новий вимір: екологічний): використання звороту «останнім часом» вказує на те, що це є нещодавньою та можливо загостреною проблемою. Додавання «екологічний» підкреслює, що тепер ситуація також має вимір екологічної кризи, що може бути спричинено діяльністю росії.

Загалом, висловлювання використовує оцінювальну лексику для підкреслення негативного впливу росії на людей і суспільство, особливо зараз, коли це також має екологічний вимір.

(Petro Poroshenko) *“Ukraine made a sovereign decision to live its way and promote the Free World based on democratic values and rules. Russia punishes Ukraine for this decision. It kills. It ruins homes. It lies on industrial scale. It*

pretends that Ukraine, as well as Georgia “attacked themselves”. Do we know which neighbor of Russia will “attack itself” next? Or will the world be “comfortably numb” in a hope that “the next one won’t be me”? As we defend Ukraine’s land and our free choice, as we counter the resurging neo – imperialist power willing to divide the world anew – we defend the Free World”? У даному відрізку промови використовується оцінювальна лексика та риторичні прийоми для висловлення певних поглядів та оцінок щодо дій росії у відношенні до України:

1. *“Ukraine made a sovereign decision to live its way and promote the Free World based on democratic values and rules.”* – У цьому реченні використано позитивну лексику, таку як *“sovereign decision”, “free World”, “democratic values”* для підкреслення позиції України як суверенної країни, що обирає шлях демократії;
2. *“Russia punishes Ukraine for this decision. It kills. It ruins homes. It lies on an industrial scale.”* – Тут використано негативну лексику (*“punishes”, “kills”, “ruins”, “lies”*) для оцінки дій росії відносно України. Це створює враження агресивної та неправомірної поведінки росії.
3. *“It pretends that Ukraine, as well as Georgia ‘attacked themselves’”* – Знову використано слово *“pretends”* щоб вказати на нечесність чи дезінформацію з боку росії;
4. *“Do we know which neighbor of Russia will ‘attack itself’ next?”* – Це риторичне запитання ставить читача в роздуми щодо можливої мети цієї дезінформації та агресії з боку росії;
5. *“Or will the world be “comfortably numb” in a hope that ‘the next one won’t be me?’”* – Тут використано вираз *“comfortably numb”* що може вказувати на безпечну, але відсторонену позицію світу відносно конфлікту. Метафора *“comfortably numb”* взята зі знаменитої пісні гурту *“Pink Floyd”*. У контексті цього речення вона вказує на те, що світ може стати «зручно відчуженим» перед

загрозою або конфліктом. Це може означати безпеку або відчуття безпеки, але при цьому може також вказувати на відсутність активної реакції на небезпеку.

6. *“As we defend Ukraine’s land and our free choice, as we counter the resurging neo – imperialist power willing to divide the world anew – we defend the Free World”* – речення має позитивну конотацію, використовуючи слова *“defend”*, *“free choice”*, *“defend the Free World”* для підкреслення суті захисту свободи та демократії в обличчі загрози з боку росії.

Далі в повідомленні йдеться: (Petro Poroshenko) *“It has proven that staying comfortably silent when international norms are breached does not stop but encourages the offender to continue its destructive policies. Your silence is exactly what the Kremlin weaponizes against Ukraine and, ultimately, against all of us! [56]”*. У даному висловленні використано оцінювальну лексику та інші прийоми для вираження певної оцінки та підкреслення важливості реакції на порушення міжнародних норм:

1. *“It has proven that staying comfortably silent when international norms are breached does not stop but encourages the offender to continue its destructive policies.”* – у цьому реченні використано слово *“proven”* для надання ствердження та підтвердження того, що зберігання комфортної тиші при порушенні міжнародних норм не зупиняє, а навіть заохочує порушника продовжувати деструктивну політику;
2. *“Your silence is exactly what the Kremlin weaponizes against Ukraine and, ultimately, against all of us!”* – тут використано риторичний зворот *“Your silence”* щоб звернутися до читача, підкреслити його чиєсь мовчання та його важливий вплив. Слово *“weaponizes”* підсилює контекст мовного обороту та вказує на те, що мовчання розглядається як знаряддя чи зброя, яку кремль використовує проти України та всіх нас.

(Petro Poroshenko) *“In the absence of a strong and united reaction, such extremely irresponsible and selfish actor resorts to the tactic of further escalation, creating new crises, raising the stakes, blackmailing other countries and even entire international organizations”* [56]. У цьому реченні використано оцінювальну лексику та висловлено негативне ставлення до дій. Використані фрази, такі як *“resorts to the tactic of further escalation”* (вдається до тактики подальшого ескалації), *“creating new crises”* (створення нових криз), *“raising the stakes”* (підняття ставок), *“blackmailing other countries”* (шантаж інших країн) свідчать про негативний тон та оцінювальний характер висловлення щодо дій цього актора. Речення також підкреслює важливість *“strong and united reaction”* (сильної і об'єднаної реакції) для запобігання подальшому ескалації та кризам.

(Petro Poroshenko) *“Having illegally constructed a bridge across the Kerch Strait, Russia launched a systematic disruption of freedom of international navigation through the Kerch Strait for Ukrainian and foreign ships. Such brutal actions must be rejected as illegal, including under the UN Convention on the Law of the Sea. They require a strong response, including an enhanced sanctions policy and other targeted measures [56]”*. У цьому висловлюється осуд і освідчення на адресу росії за незаконне будівництво мосту через Керченську протоку та систематичне порушення свободи міжнародного судноплавства для українських і іноземних суден. Використовується оцінювальна лексика, така як *“illegally”* (незаконно), *“systematic disruption”* (систематичне порушення), *“brutal actions”* (жорсткі дії), щоб підкреслити неприйнятність та незаконність дій росії.

Також вказується на необхідність сильної реакції, включаючи *“enhanced sanctions policy and other targeted measures”* (посилену політику санкцій та інші цільові заходи). Це вказує на потребу в жорстких заходах для відповіді на такі дії. Висловлено позицію, що такі *“brutal actions”* (брутальні дії) повинні бути відхилені як незаконні, зазначаючи конкретний юридичний аспект – порушення Конвенції ООН з морського права.

(Petro Poroshenko) “*I highly appreciate a remarkable manifestation of support and unity throughout the world to seek freedom for these brave persons. Unfortunately, Kremlin remains blind and deaf to these appeals of the international community and many of Russia’s intellectuals. I call upon UN Member States to strengthen their efforts in demanding respect for human rights in the temporarily occupied Crimea through the adoption of the respective UNGA resolution. There are also dozens of Ukrainians held by the occupants in Donbas since the beginning of Russian aggression in 2014*”. У цьому висловлюється висока оцінка за велику проявлену підтримку і єдність світового співтовариства у прагненні до свободи для “*these brave persons*” (ці сміливі особи). Використовується оцінювальна лексика, така як “*remarkable manifestation*”. У висловлюваннях для втілення тактики оцінювання використовуються прикметники.

Зауважимо вживання таких слів, як “*blind and deaf*” (сліпий і глухий) щодо “*Kremlin*” (кремль), що може розглядатися як метафора, вказуючи на нездатність чи небажання реагувати на звернення світової спільноти. Також використано епітет “*temporarily occupied Crimea*” (тимчасово окупований Крим) як спробу закласти відповідальність за ситуацію. Заклик до країн – членів ООН посилений у вимозі прийняття відповідної резолюції ГА ООН. Звернення до кількості українців, утримуваних окупантами в Донбасі, додає гуманітарний аспект до політичної промови.

Повертаючись до дипломатичної промови Володимира Зеленського в ООН 2022 року [57], хочеться порівняти її з промовою 2023 року [58] та звернути уваги на деякі аспекти. У промові 2022 року [57] було використано 10 прислівників на *-ly*, в той час як у промові 2023 року – 9.

Таблиця 2

Ukraine – President Addresses United Nations General Debate, 77th Session	Ukrainian President Volodymyr Zelenskyu speaks at U.N. General Assembly.
<i>Internationally recognized (used 2</i>	<i>Really united, truly, unfortunately,</i>

<i>times the same structure), fully compensated, finally recognize, legally binding, preventively, formally, carefully, probably, likely, finally.</i>	<i>clearly, obviously, completely, fully, jointly, openly.</i>
--	--

В даному випадку ми можемо бачити фактично повний паритет по прислівникам, як лексичним засобам, що виконують стратегію оціночного висловлювання у різних дипломатичних промовах одного й того самого політика. Але в даному випадку паритет тільки кількісний.

Щодо інших лексичних засобів та мовних конструкцій, які втілюють тактику оцінювання розглянемо ряд висловлювань у його дипломатичній промові 2023 року в ООН.

(Volodymyr Zelensky) *“I welcome all who stand for common efforts! And I promise – being really united we can guarantee fair peace for all nations. What’s more, unity can prevent wars”* [58]. У цьому висловлюється позитивне ставлення до тих, хто підтримує спільні зусилля, і висловлюється обіцянка забезпечити справедливий мир для всіх народів. Використовується оцінювальна лексика, така як *“welcome”* (вітаю), *“stand for common efforts”* (стояти за спільні зусилля), *“really united”* (дійсно єдині), щоб висловити позитивне ставлення до єднання та спільних зусиль. Також вказано, що об’єднання може забезпечити справедливий мир і запобігти війнам. Це може розглядатися як використання оцінювальної лексики для підкреслення позитивних наслідків спільної дії та об’єднання. Як і в попередній промові президент використовує слово *“united”* та *“peace”*, підкреслюючи важливість цих двох понять. У цьому висловлюється позитивне ставлення до тих, хто підтримує спільні зусилля, і висловлюється обіцянка забезпечити справедливий мир для всіх народів.

(Volodymyr Zelensky) *“Unfortunately, various terrorist groups abduct children to put pressure on their families and societies. But never before the mass kidnapping and deportation would become a part of the government policy. Not*

until now. [58]” у цьому висловлюється обурення тим, що різні терористичні групи використовують викрадення дітей для тиску на їхні сім'ї та суспільство. Використовується також оцінювальна лексика, така як *“unfortunately”* (на жаль), щоб підкреслити негативний характер цієї ситуації.

(Volodymyr Zelensky) *“We are trying to get children back home but time goes by. What will happen to them? Those children in Russia are taught to hate Ukraine, and all ties with their families are broken... This is clearly a genocide [58].”*

У цьому висловлюється тривога та хвилювання щодо ситуації з викраденими дітьми. Використано оцінювальну лексику, таку як *“trying to get children back home”* (намагаємося повернути дітей додому) та *“time goes by”* (час йде), щоб підкреслити труднощі та стрімкий розвиток ситуації. Зазначається, що діти в росії навчаються ненавидіти Україну, і вони втрачають будь – які зв'язки з родинами, що робить цю ситуацію ще більш трагічною. Також вживається термін *“genocide”* (геноцид), щоб висловити той факт, що це вважається систематичним та умисним винищенням чи утиском групи людей, в даному випадку, здійснюваним через культурний вплив на дітей.

(Volodymyr Zelensky) *“We see towns and villages in Ukraine wiped out by Russian artillery. Levelled to the ground completely! We see the war of drones. We know the possible effects of spreading the war into the cyberspace. The artificial intelligence could be trained to combat well – before it would learn to help the humanity. Thank God, people have not yet learned to use climate as a weapon. Even though humanity is failing on its climate policy objectives – this means that extreme weather will still impact the normal global life and some evil state will also weaponise its outcomes [58].”* У цьому висловлюється занепокоєння та осуд щодо руйнування міст і сіл в Україні російською артилерією. Використовується емоційно забарвлена лексика, така як *“wiped out”* (знищені), *“levelled to the ground completely”* (повністю зрівняні з землею), для підкреслення руйнівного впливу російських артилерійських ударів.

Також звертається увага на війну дронів та можливі наслідки розповсюдження конфлікту в кіберпростір. Зазначається, що штучний інтелект може бути навчений веденню бойових дій до того, як він навчиться допомагати людству. Висловлюється подяка тому, що люди ще не вивчили використовувати клімат як зброю.

(Volodymyr Zelensky) *“The main thing is that it is not only about Ukraine. More than 140 states and international organisations have supported the Ukrainian Peace Formula fully or in part. The Ukrainian Peace Formula is becoming global. Its points offer solutions and steps that will stop all forms of weaponisation that Russia used against Ukraine and other countries and may be used by other aggressors [58].”* В цій частині промови можна виділити декілька аспектів оцінювального ефекту:

1. Фраза *“The main thing”* вказує на важливість та акцент на подальшому викладі. Це може служити елементом підкреслення важливості глобального аспекту, а не обмеження лише Україною;

2. Використання слів *“fully or in part”* надає гнучкість та визначає різні рівні підтримки. *“Supported”* вказує на позитивний характер цієї дії, підсилюючи успіх і підтримку ініціативи;

3. Фраза *“is becoming global”* підкреслює розширення і визнання ініціативи на світовому рівні. Вона має позитивний відтінок, оцінюючи розширення впливу і підтримки;

4. *“Its points offer solutions and steps that will stop all forms of weaponisation that Russia used against Ukraine and other countries and may be used by other aggressors.”* У цьому реченні оцінюється ініціатива, яка пропонує конкретні рішення та кроки для зупинення форм збройного конфлікту, вказуючи на позитивні наслідки такої дії. Фраза *“that Russia used against Ukraine and other countries and may be used by other aggressors”* має негативний відтінок та оцінює вчинки росії як неправомірні та потенційно небезпечні для інших країн.

Повертаючись до п'ятого гаранта, хочеться згадати промову в ООН за 22 вересня 2016 року. (Petro Poroshenko) *“This is actually the biggest threat facing humanity nowadays. Our future, the future of our children and our Organization depend directly on how we manage to overcome this threat [59].”*.

Аналізуючи ці речення, можна виділити такі аспекти:

1. *“This is actually the biggest threat facing humanity nowadays.”*

Оцінка: фраза *“the biggest threat facing humanity nowadays”* надає оцінювальний характер, вказуючи на серйозність і вагомість загрози. Слова *“biggest”* та *“facing”* підсилюють враження від загрози;

2. *“Our future, the future of our children and our Organization depend directly on how we manage to overcome this threat.”* Оцінка: у цьому реченні висловлюється оцінка важливості та прямої залежності майбутнього, майбутнього дітей та Організації від того, як вдасться подолати цю загрозу. Фраза *“depend directly on”* вказує на критичний характер цієї залежності.

(Petro Poroshenko) *“There is a critical need to make our Organization capable of addressing effectively acts of aggression and to bring those responsible to justice [59].”* В ході аналізу цього речення можемо виділити наступні аспекти:

1. Фраза *“a critical need”* вказує на високий ступінь важливості та актуальності необхідності. Слово *“critical”* підсилює враження невідкладності та серйозності;

2. *“...and to bring those responsible to justice.”* Оцінка: ця фраза ставить акцент на необхідності притягнення винних до відповідальності. Вона має оцінювальний відтінок, вказуючи на потребу в справедливості та покаранні для відповідальних за акти агресії.

(Petro Poroshenko) *“The shocking reality is that there is a roughly 38,000 – strong illegal military force in Donbas and its large part is regulars and mercenaries from Russia. This force is armed to the teeth by Russia. And this is no exaggeration – they have at their disposal about 700 tanks, 1200 armored vehicles,*

more than 1000 artillery systems and more than 300 multiple launch rocket systems [59].” В ході аналізу сегменту тексту було визначено:

1. Фраза *“The shocking reality”* вказує на те, що подана інформація є несподіванкою та шокуючою. Це допомагає акцентувати серйозність ситуації;

2. *“...its large part is regulars and mercenaries from Russia.”* Використання слова *“mercenaries”* (наймані солдати) має негативне забарвлення та може викликати осуд за участь іноземних бойовиків;

3. *“This force is armed to the teeth by Russia.”* Використання фрази *“armed to the teeth”* вказує на те, що ця сила має величезне озброєння, що може викликати загрозу та обурення.

4. *“...they have at their disposal about 700 tanks, 1200 armoured vehicles, more than 1000 artillery systems and more than 300 multiple launch rocket systems.”* Перелік озброєння та техніки надає кількісні дані і створює враження значної військової потужності, що може викликати тривогу та обурення.

Розділ 2.2 Роль риторичних запитань в дипломатичних промовах політиків в рамках ООН: лексикологічний аналіз

Дипломатичні промови політиків в міжнародних організаціях, таких як Організація Об'єднаних Націй (ООН), відіграють ключову роль у формуванні глобальних стратегій та вирішенні нагальних міжнародних питань. Одним із важливих елементів мовленнєвого впливу у дипломатичних виступах є використання риторичних запитань. У цьому розділі ми проведемо аналіз ролі риторичних запитань у дипломатичних промовах політиків під час виступів в ООН.

Риторичні запитання виступають важливим інструментом впливу та комунікації, спрямованим на створення ефективного діалогу з аудиторією. У контексті міжнародних відносин та дипломатії, вони надають можливість

політикам акцентувати увагу на ключових питаннях, ставити під сумнів обговорювані теми та підкреслювати власні позиції.

Під час аналізу риторичних запитань в дипломатичних промовах в ООН, ми дослідимо їх вплив на аудиторію, стратегічне використання для досягнення мети промовця та їхню роль у формуванні глобальних публічних думок та позицій. Зокрема, розглядатимемо конкретні випадки виступів політиків, таких як Володимир Зеленський та Петро Порошенко, Джозеф Байден, Дональд Трамп та Барак Обама, щоб розкрити динаміку використання риторичних запитань у дипломатичному дискурсі.

(Petro Poroshenko) *“Russia used to say the same about Crimea. “We are not there”. And then a sham referendum was conducted at the Russian gunpoints. And a few days ago, a contradictory statement by Russian president that Crimea, can you imagine, was annexed “in accordance with the UN Charter”. “Do we really refer to the same Charter?” [59].* Риторичне запитання, що ставить Петро Порошенко, має на меті підкреслити суперечливість та гіпокризію дій росії в контексті анексії Криму. Він питає, чи маємо ми на увазі той самий Устав, на який посилається росія, і наголошує на конфлікті між висловлюваннями російського президента. Це риторичне запитання спрямоване на залучення уваги аудиторії до протиріччя в українському та російському витлумаченні подій, викликаючи сумніви в їх послідовності та правомірності. Порошенко використовує цей риторичний прийом, щоб підкреслити нестабільність та відсутність консистентності в офіційних заявах рф щодо анексії Криму.

(Petro Poroshenko) *“These words embodied the essence of moral and historical transformation the humanity underwent in the wake of the two world wars of the 20th century. We entered the third millennium with a strong sense of being united – as a new humankind for which there is no such thing as ‘someone else’s pain’. What has happened to this feeling? Where has it gone? Where has the drive to isolate oneself on an “island” come from? Why is it that new politicians come to power on various continents calling to ignore someone else’s pain? Why*

is that cynicism, not seen since the times of Hemingway's novel, has settled down in our lives under the guise of pragmatism? What does make Evil so strong and Good so weak nowadays? "No man is an island" – this is also about those in power. This is also about our Organization [59].” Мета риторичних запитань у цьому уривку промови Петра Порошенка в ООН полягає в створенні роздумів та викликанні уваги слухачів до певних проблем та питань, пов'язаних з глобальною ситуацією. Запитання спрямовані на активізацію думок та виклик рефлексії щодо сучасних соціальних та політичних проблем.

(Volodymyr Zelenskyu) *“Russia is weaponising nuclear energy. Not only it is spreading its unreliable nuclear – power – plant – construction – technologies, but it is also turning other countries' power plants into real dirty bombs. Look what Russia did to our Zaporizhzhia power plant – shelled it, occupied it and now blackmails others with radiation leaks. Is there any sense to reduce nuclear weapons when Russia is weaponising nuclear power plants? Scary question [58].”*

Ця заява висвітлює обурення щодо дій росії в сфері ядерної енергетики та звинувачує країну в збройному використанні технологій будівництва ядерних електростанцій та існуючих електростанцій. Згадка про Запорізьку електростанцію, яку, обстріляли і окупували російські війська, додає вищого рівня терміновості. Використання фраз на кшталт «поширює ненадійні технології будівництва ядерних електростанцій» та «перетворює електростанції інших країн на справжні брудні бомби» застосовує сильну та негативну мову для передачі потенційних небезпек, пов'язаних з діями рф у сфері ядерної енергетики на окупованих територіях. Риторичне питання «чи має сенс скорочувати ядерну зброю, коли росія використовує ядерні електростанції як знаряддя війни? » стратегічно використовується для виклику думок та наголошення на важливості ситуації. Термін «жахливе питання» додає відчуття тривоги, підкреслюючи серйозність обговорюваного питання. Загалом в цій заяві президент використовує оцінювальну мову та риторичні питання для засудження передбачуваних дій росії та створення враження терміновості та обурення.

(Volodymyr Zelensky) *“It is necessary to cap the prices at which Russia exports its energy resources. It is necessary to make Russian oil and gas – just ordinary goods again. Currently, oil and gas are Russia’s energy weapons. And that is why it manipulates the markets so that electricity, gas, petrol and diesel become the privilege of few instead of being a common good available to all. Limiting prices is safeguarding the world. This is the way to restore energy and price security. But will the world go for it? Or will it be scared? Will it be scared of Russian threats? [57]”*. У цій заяві висловлюються обурення щодо дій росії в сфері ядерної енергетики і обвинувачення її в збройному використанні як будівництва атомних електростанцій, так і існуючих електростанцій. Зроблено заклик встановити ліміти на ціни для енергетичних ресурсів, що експортуються з росії, з метою позбавлення нафти та газу статусу енергетичної зброї. Використано евалюативну лексику для підкреслення негативних аспектів ситуації, таких як «маніпулює ринками», «електроенергія, газ, бензин і дизель, як привілеція для кількох». Також виокремлено питання, що викликає тривогу, за допомогою риторичного запитання: «Але чи згіднеться світ на це? Або він буде наляканий? Чи буде він наляканий російськими загрозами?» В цілому, заявлення використовує оцінювальну лексику для висловлення осуду дій росії і викликання обурення в контексті енергетичної політики.

(Petro Poroshenko) *“Do we know which neighbor of Russia will “attack itself” next?”, “Or will the world be “comfortably numb” in a hope that “the next one won’t be me”?” [56]”*. Це риторичне запитання висловлює обурення та занепокоєння щодо дій росії та можливих наслідків. Зокрема, вказується на ситуацію, де рф виправдовує свої дії, стверджуючи, що сусіди атакують себе самі. Таке запитання спрямоване на залучення уваги до важливості реакції світу на подібні обставини. Термін “comfortably numb” (зручно відірваний) може вказувати на безтурботність або байдужість світу, який може не реагувати на подібні ситуації через надію, що "наступним не буду я". Такий

спосіб висловлення створює емоційне навантаження та викликає обурення читача.

(Joseph Biden) *“Will we work together to save lives, defeat COVID – 19 everywhere and take the necessary steps to prepare ourselves for the next pandemic? For there will be another one. Or will we fail to harness the tools at our disposal as the more virulent and dangerous variants take hold?”* Це риторичне запитання висловлює заклик до спільних зусиль у боротьбі з пандемією COVID – 19 та готовності до майбутніх епідемій. Запитання ставить акцент на важливості співпраці і використанні наявних інструментів для подолання викликів, пов'язаних із захворюваннями. Терміни *“save lives”* (врятувати життя), *“defeat COVID – 19”* (перемогти COVID – 19) та *“prepare ourselves for the next pandemic”* (готуватися до наступної пандемії) підкреслюють серйозність та актуальність ситуації. Використання епітетів *“more virulent and dangerous variants”* (більш вразливі та небезпечні варіанти) підсилює стурбованість та викликає обурення.

Барак Обама та Дональд Трамп у своїх промовах не послуговувалися прийомами постановки риторичних запитань.

Розділ 2.3 Перекладацькі аспекти політичних промов в ООН

Промова в ООН є невід'ємною частиною політичного дискурсу. Вона впливає як на зовнішньополітичну, так і на внутрішньополітичну ситуацію у світі в межах країн – членів цієї організації. Дипломатична складова промови є фундаментом для її побудови. Таким чином, політик має послуговуватися дипломатичними аспектами у побудові потужного звернення та вміти використовувати лінгвістичні особливості мови, якою він говорить.

Не менше важливим аспектом є і врахування особливостей як граматичних та і лексичних офіційних мов ООН. Офіційними мовами ООН наразі є:

1. Англійська;
2. Французька;

3. Іспанська;
4. Китайська;
5. Арабська;
6. Російська.

Також, в епоху електронних ЗМІ, коли інформація розповсюджується світом неймовірною швидкістю, виникає необхідність в перекладі. Очевидно, основною вимогою до перекладу є досягнення максимального ступеня його еквівалентності оригіналу як у семантико – структурному аспекті, так і в його потенційному впливі на адресата [19, с. 72].

За Лосевою І. В. структурно лексичний корпус політичної лексики є універсальним. Його головною складовою частиною є політична лексика, що включає терміни, номенклатурні назви партій та організацій, політичні ідіоми або жаргонізми, які визначають специфічні поняття та мають виражений емотивний компонент. Також до неї входять слова – гасла з комплексним значенням, які формулюють певний соціально – політичний постулат і є ключем для розуміння цілої групи асоціативних понять [20, с. 121].

Саме складності при перекладі політичних промов часто пов'язуються з межами між різними типами політичних текстів, які не завжди чітко визначені в наукових дослідженнях. Перекладач повинен правильно та повністю виражати однією мовою те, що вже було виражено іншою мовою.[47, с. 141]

Емоційні та образні засоби часто використовуються в політичних промових і важливо зберегти їх в перекладі. Серед перекладацьких трансформацій виділяють наступні:

1. Метафора;
2. Аллегорія;
3. Градація;
4. Оксюморон;
5. Перерахування [29, с. 115 – 116].

Усенко М. зазначає, що при перекладі текстів політичного дискурсу важливо враховувати всі його аспекти. Перекладач повинен аналізувати вплив комунікативних і прагматичних елементів ситуації спілкування на стратегії перекладу. Комунікативна ситуація є необхідною частиною перекладацького процесу, і перекладач повинен звертати увагу на компоненти цієї ситуації як у вихідному, так і в перекладному тексті. Врахування комунікативної ситуації допомагає визначити адекватні перекладацькі стратегії. Перекладений текст має включати терміни, які, з одного боку, зберігають чіткість і зрозумілість оригіналу, а з іншого – викликають ті самі асоціації, які мали на меті висловити учасники політичного дискурсу [38, с. 314].

Мова політики взаємодіє з використанням влади для організації свідомості та думки людей. Це інструмент, який використовується для контролю суспільства загалом. Промова розрахована на широку аудиторію, кожна особа має різні інтерпретації, які можуть впливати на досягнення успіхів у досягненні цілей, поставленими кандидатами. Політична мова може бути розглянута як засіб встановлення та підтримки соціальних відносин, вираження почуттів та просування ідей, політик і програм у будь – якому суспільстві [48, с. 669].

Перекладаючи тексти політичних промов, перекладач має глибоко розуміти не тільки мову, але й суті політичних та суспільних контекстів. Неологізми – нові або специфічні вирази, які можуть виникнути в політичних дискурсах, можуть створювати виклики у перекладі. Вони можуть відображати актуальні теми, тенденції чи інновації в політичній сфері.

Нільс Рінге зазначає, що мови та багатомовність майже не привертають увагу міжнародної політики. У загальному сприйнятті їм приділяють увагу лише у випадках коли з'являються проблеми та помилки, що виникають з через непорозуміння перекладачів. Часто сучасники посилаються на кілька відомих прикладів, коли реальні чи потенційні наслідки були серйозними.

Наприклад, на ранніх етапах холодної війни, заява Микити Хрущова у 1956 році «Ми вам покажемо кузькіну мати», що має негативне забарвлення та прямо виражає погрозу, але на заході була перекладена як більш загрозлива «ми вас поховаємо» [46, с. 6].

За Фесенко І. Л. слова, пов'язані з політикою, часто вводяться в українську мову з англійської через політичний дискурс і становлять значну частину неологізмів. Для їх перекладу можна використовувати відповідні слова української мови. Наприклад: президент, прем'єр, спікер, депутат, євродепутат, парламент, балотуватися, інавгурація, коаліція, піар, плюралісти. Однак деякі вчені української мови намагаються замінити іноземні терміни на відповідники українською мовою. На практиці це не завжди можливо, тому перекладачі іноді вдаються до описового методу при перекладі нових слів [40, с. 265].

Перетворення, що відбуваються в політиці призводять до появи нових неологізмів [39, с. 139]. Під час виступу в рамках Генасамблеї ООН Петро Порошенко використав неологізм притаманний українському російськомовному політичному дискурсу в рамках війни росії проти України. (Petro Poroshenko) *“At the same time, the Russian side continues insisting at all forums, including the UN, that it has nothing to do with all of this and that the Russians are not there in Ukraine. In Russian they called “ikhtamnet”, they are not there”* [59]. В даному випадку президент вдався до використання транслітерації лексичної одиниці *“ikhtamnet”* англійською мовою та надав описовий англомовний переклад цього мовного феномену одразу в промові самостійно.

Висновки до розділу 2

Дослідження лексикологічного аспекту англомовних промов політиків в ООН виявило важливі та цікаві риси у використанні мовних засобів у політичному дискурсі. Оцінювальна лексика виявилася потужним

інструментом для формулювання позицій, висловлення ставлень та підкреслення ключових аспектів промов.

Президенти України та США вдало використовують різноманітні лексичні засоби для враження та мобілізації аудиторії. Вони активно використовують образність та загострені висловлення для підкреслення важливих суспільних питань, особливо у контексті геополітичних конфліктів. Роль риторичних запитань виявилася важливою для створення емоційного зв'язку з аудиторією та підвищення активності її сприйняття.

Вони створюють можливість поглибленого розгляду теми та включення слухачів у активний обмін поглядами. Загалом, вивчення лексикологічного аспекту політичних промов в ООН дозволяє краще зрозуміти вплив мовних засобів на сприйняття політичної інформації та зв'язок міжнародних лідерів з аудиторією.

Проаналізовано також перекладацькі проблеми політичних промов в ООН. Вивчено вибір перекладачами еквівалентів для новоутворених термінів, їх вплив на передачу емоцій та насиченості мовлення. Розглянуті стратегії вирішення труднощів у перекладі, спрямовані на збереження інтонації та точності мовлення. Отже, результати аналізу лексикологічного та перекладознавчого аспектів англійських промов політиків в ООН вказують на значущість лексичних засобів у формулюванні позицій, підкресленні важливих питань та активному впливі на сприйняття аудиторією.

Також можемо зробити висновок, що оцінювальна лексика та риторичні прийоми можна віднести до другого рівня побудови політичної промови.

Розділ 3 Теоретико – методичні засади дослідження феномену політичної промови в рамках ООН

3.1 Методика викладання як наукова галузь: цілі й задачі дисципліни

Методика викладання, як складова системи вищої освіти, відіграє важливу роль у формуванні та розвитку кваліфікованих фахівців, здатних аналізувати складні та багатовимірні явища у різних сферах діяльності. В контексті політичної промови в ООН, методика викладання набуває особливого значення, оскільки вона спрямована на формування висококваліфікованих фахівців, здатних впливати на міжнародні відносини.

Методика, як наукова галузь, тісно пов'язана з концепцією навчального процесу, визначаючи його основні компоненти. Ці компоненти складають сукупність об'єктів вивчення та об'єктів дослідження. Основними компонентами навчального процесу є: 1) діяльність вчителя; 2) діяльність учнів; та 3) організація навчання [23, с. 43].

За Тарнапольським О. Б. методологія викладання іноземних мов, як наукова галузь, досліджує всі взаємозв'язки, взаємовідносини та взаємозалежності між суб'єктами та об'єктами процесу викладання та вивчення мови під час спільної взаємодії. Ця взаємодія спрямована на досягнення конкретних результатів навчання. Методичні дослідження проводяться з метою виявлення та розробки можливостей і засобів оптимізації та інтенсифікації навчального процесу для досягнення оптимальних результатів у відповідності до цілей навчання, які формулюються відповідно до соціальних потреб і можливостей, які надаються умови навчання [22, с. 7].

Сучасний освітній процес дозволяє кожному педагогічному працівникові розширити область застосування інформаційно – комунікаційних технологій у навчанні іноземної мови, зокрема впровадження та використання різних комп'ютерних технологій під час навчально – виховного процесу. Рекомендується використовувати такі інформаційно – комунікаційні технології, як веб – застосунки, навчальні онлайн – платформи, інтерактивні онлайн – вправи та ігри у процесі вивчення іноземної мови. Використання веб – технологій під час вивчення лексики сприяє її

інтенсивному засвоєнню, вносить нові форми вивчення лексики протягом уроку та стимулює учнів до активного вивчення цього матеріалу. [35, с. 390]

Самостійність студента у вивченні мови грає важливу роль у досягненні успішних результатів та глибокого розуміння мовного матеріалу. Це передбачає відповідальне планування часу, активне використання різноманітних навчальних ресурсів, самостійне вивчення словникового запасу та активну практику мовлення. Здатність студента до самостійного вивчення мови визначає успіх його навчання та поглиблення мовних навичок.

Самостійність учня в контексті конкретної навчальної ситуації та його подальшого неперервного навчання є ключовим фактором для успішного засвоєння іноземних мов та інформаційно – комунікаційних технологій. Ця характеристика особистості пов'язана з розвитком у студента готовності та навичок самостійно працювати над мовою, приймати власні незалежні рішення та взяти на себе відповідальність за них, зокрема в контексті навчання. Таким чином, процес навчання повинен стимулювати кожного учня до активної та самостійної навчальної діяльності, сприяти усвідомленій оцінці його мовленнєвого досвіду і, в разі потреби, усвідомленій корекції цього досвіду [23, с. 121].

Викладач у цьому контексті виступає важливим посередником та фасилітатором в процесі самостійного навчання студентів. Йому доручено створення навчального середовища, яке сприяє розвитку самостійності учнів у вивченні іноземних мов та інформаційно – комунікаційних технологій. На нашу думку роль викладача включає в себе наступні аспекти:

1. Створення мотиваційного середовища: Викладач повинен створити стимулюючий контекст, який заохочує студентів до самостійної навчальної діяльності та використання різних ресурсів;

2. Надання настанов та ресурсів: викладач повинен надавати студентам необхідні настанови, інструкції та доступ до різноманітних ресурсів для самостійного вивчення мов;

3. Стимулювання самооцінки: важливо, щоб викладач сприяв розвитку у студентів навичок самооцінки, щоб вони могли усвідомлювати свій мовленнєвий досвід та при необхідності коригувати його;

4. Підтримка у процесі корекції: викладач має готовність надавати підтримку та вказівки учням для корекції їхнього досвіду, сприяючи їхньому подальшому самостійному розвитку.

Отже, викладач виступає як наставник, який сприяє розвитку ініціативи, самостійності та відповідальності учнів у процесі навчання, є мотиватором та джерелом натхнення для студента.

У практиці викладання іноземної мови визначається підхід до вивчення мови як інтегрованої системи знань, умінь і навичок. Цей підхід відрізняється від традиційного сприйняття вивчення мови як засвоєння окремих компонентів, таких як змістові, стилістичні, граматичні, лексичні, орфографічні тощо. При цьому мають враховуватися національні та міжнародні освітні стандарти, а також загальні професійні вимоги і потреби студентів [35, . 375].

З метою розвитку методичної компетентності, викладач повинен передбачити використання різноманітних технологій навчання, серед яких:

1. Інформаційно – освітні технології, включаючи електронні засоби навчання та аудіовізуальні та мультимедійні матеріали, що можуть бути дібраними або розробленими викладачем для ефективного оволодіння методичними знаннями;
2. Інтернет – орієнтовані технології навчання, які включають в себе використання електронних засобів, навчально – методичних комплексів, подкастів, відеофрагментів і електронних ресурсів, представлених в мережі Інтернет;
3. Кейс – технологія, яка базується на використанні кейсів – текстових, аудіовізуальних і мультимедійних матеріалів – що студенти використовують для самостійної роботи з отримання методичної

компетентності в результаті навчально – пізнавальної та науково – дослідницької діяльності;

4. Діяльнісно – орієнтовані технології, такі як метод проєктів, професійно орієнтовані ділові ігри та метод проблемного навчання [34, с. 65].

Методичні принципи комунікативного підходу включають:

1. Орієнтація навчання іноземної мови на комунікативний аспект, з фокусом на мовленнєвому взаємодії.
2. Переважаюча роль навчальних вправ, спрямованих на практику іншомовного мовлення, порівняно з іншими видами діяльності.
3. Урахування особливостей рідної мови та культури під час навчання, звертаючи увагу на контекст рідної мови студентів [22, с. 88].

У контексті самостійності студента у вивченні мови, важливою характеристикою для досягнення успішних результатів та глибокого розуміння мовного матеріалу є збір та систематизація інформації. Викладач, в свою чергу, виступає як посередник у розвитку організації самостійності студентів.

3.2 Роль інформаційних технологій у розвитку методики навчання лінгво – перекладацького аналізу політичних промов в рамках ООН

В сучасному інформаційному суспільстві, де технологічний прогрес визначає нові можливості для дослідження та розвитку науки, роль інформаційно – комунікаційних технологій набуває важливого значення у

всіх аспектах життя. Зокрема, методологія вивчення політичних промов, яка є ключовою складовою аналізу міжнародних відносин, відчутно перетворюється та збагачується завдяки впровадженню інноваційних технологій.

Мовленнєва комунікація є не лише мовною, але й національно – культурно обумовленою як у своєму вербальному виразі, так і в аспекті невербального спілкування. Зазначено, що носії мови, як відомо, виявляють менше терпіння до неносіїв щодо порушень культурних норм у спілкуванні, у порівнянні з мовними помилками, до яких вони, як правило, ставляться більш лагідно [22, с. 30].

У сучасності відбулася диференціація двох компонентів терміну: «технології навчання» (Technology of Teaching) та «технології у навчанні» (Technology in Teaching). З першим терміном мають на увазі методи наукової організації роботи вчителя, які ефективно допомагають досягати визначених навчальних цілей. За допомогою другого терміну розуміють використання технічних засобів навчання в освітньому процесі [23, с. 124].

Технічні засоби навчання становлять важливий компонент сучасного освітнього процесу, сприяючи ефективній передачі і отриманні знань. Деякі з найпоширеніших та загальновідомих технічних засобів навчання включають:

1. Комп'ютери та ноутбуки: Вони використовуються для доступу до навчальних ресурсів в Інтернеті, виконання навчальних програм і виконання завдань;
2. Інтерактивні дошки: Ці великі сенсорні екрани дозволяють викладачам створювати інтерактивні уроки, використовуючи різноманітні мультимедійні ресурси;
3. Проектори: Використовуються для відтворення великих зображень або відеоматеріалів на екрані для всього класу;
4. Навчальне програмне забезпечення: Спеціальні програми, які допомагають у вивченні конкретних предметів або навичок;

5. Відео та аудіо матеріали: Забезпечують візуальне і слухове сприйняття матеріалу, полегшуючи його засвоєння;

6. Інтернет – ресурси: Навчальні платформи, відеолекції, електронні підручники і інші онлайн – ресурси дозволяють отримувати доступ до актуальної інформації;

7. Мультимедійні пристрої: такі як аудіо – та відеоплеєри, які дозволяють використовувати різноманітні медіа – ресурси у навчальних цілях;

8. Віртуальна реальність (VR) та розширена реальність (AR): Дозволяють створювати іммерсивні навчальні середовища для більш поглибленого вивчення;

9. Системи відеоконференцій: Для віддаленого навчання та взаємодії між викладачами та учнями з різних місць.

Мультимедійні навчальні програми ставлять перед собою основну мету – сприяти самостійній активності учнів у процесі вивчення мови. Крім цього, для збільшення рівня самостійності учнів у процесі освоєння мовних матеріалів, велике значення має використання проектної роботи. Під час виконання проектних завдань учні все частіше звертаються до ресурсів Інтернету, який виступає ключовим джерелом інформації для підготовки учнівських доповідей та презентацій. [23, с. 367]

Серед інших вимог до ведення повноцінного навчального процесу можна віднести:

1. Забезпечення можливостей для досягнення загальної мети навчання, а також окремих цілей і завдань, включаючи охоплення значної частини навчального матеріалу.

2. Створення умов для використання різних методів викладання в кожній тематичній частині підручника, включаючи показ, пояснення, організацію самостійного пошуку і тренування.

3. Забезпечення можливостей для використання різних супровідних методів, таких як контроль, виправлення помилок та оцінювання, для ефективного вивчення матеріалу.

4. Розробка різноманітних вправ і видів навчальної діяльності для формування мовленнєвих навичок і комунікативної компетентності студентів.

5. Повне відповідності підручника обраному методичному підходу, забезпечуючи узгодженість структури та видів навчальної діяльності.

6. Забезпечення відповідності обраному методичному підходу підручника, якщо він ґрунтується на конструктивістському варіанті комунікативного підходу [22, с. 166].

Використання технічних засобів навчання може істотно полегшити процес вивчення перекладу політичних промов ООН, надаючи учням доступ до різноманітних інтерактивних ресурсів та створюючи іммерсивні навчальні середовища. Реалізовано це може бути за рахунок вище наведених технологій вивчення мови та за допомогою вищезазначених технічних засобів:

1. Викладачі можуть створювати інтерактивні уроки, виокремлюючи ключові моменти в промовах та дозволяючи учням взаємодіяти з матеріалом, намагаючись власноруч здійснити переклад частин тексту за допомогою інтерактивної дошки;
2. Викладач може відтворювати великі зображення або відео з промов ООН, підкреслюючи важливі моменти для аналізу та перекладу;
3. Студенти можуть слухати і аналізувати виступи відомих політиків, вдосконалюючи навички аудіювання та розуміння контексту;
4. Створення віртуальних навчальних сценаріїв, де студенти можуть відчувати атмосферу ООН та виконувати завдання з перекладу в іммерсивному середовищі (імплементация подібної практики можлива на базі університетів, де присутня VR – кімната);

5. Здійснення віддалених зустрічей для обговорення інтерпретацій перекладів, обміну думками та отримання обґрунтованого фідбеку в реальному часі.

Розділ 3.3 Вдосконалення практичних навичок у перекладі дипломатичних та політичних промов в рамках ООН.

Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у вивчення політичних промов в ООН може стати цікавим завданням для студентів, які вивчають методологію політичних досліджень та мовознавство. Задля досягнення вищого рівня навичок під час вивчення політичного дискурсу та його перекладу важливою є практична складова. Спираючись на методологічну базу, зазначену в попередніх розділах ми можемо зробити висновок, що інтеграція інноваційних технологій у навчальний процес відіграє важливу роль у формуванні навчальної компетентності викладача, а також позитивно впливає на хід аудиторних занять та має позитивний ефект та вплив на покращення якості знань аудиторії.

Таким чином, було розроблено комплекс вправ, що допоможе опанувати перекладацькі вміння та здібності студентів, що вивчають політичний дискурс та його переклад.

Вправа 1: «Технічний аналіз політичних промов в ООН».

Мета вправи: Розширити розуміння студентів щодо технічних аспектів політичних промов в ООН та їх впливу на мовні аспекти.

Етапи вправи:

1. Вступне дослідження: Студенти аналізують політичні промови в ООН в останні роки та визначають, які технічні засоби використовують політики (соціальні мережі, відеопрезентації, інтерактивні графіки).

2. Обрання тем та політиків: Кожний студент обирає конкретну тему та політика, який виступав в ООН, для подальшого аналізу.

3. Збір інформації: Студенти збирають відеозаписи, текстові версії, або посилання на соціальні мережі стосовно обраної промови.

4. Аналіз ключових слів та фраз: Студенти визначають ключові слова, фрази та терміни, які часто вживаються у вибраних промовах. Вони можуть використовувати текстовий аналіз або інструменти для обробки мови.

5. Оцінка використання соціальних мереж: Студенти аналізують активність політиків на соціальних мережах, визначають, як вони використовують ці платформи для поширення своєї промови та взаємодії з аудиторією.

6. Створення відеопрезентацій та графіків: Задачею студентів є створення короткої відеопрезентації, де вони використовують власні аналітичні висновки. Також, вони створюють інтерактивні графіки, що відображають використання ключових слів у промовах.

7. Презентація результатів: Кожен студент презентує свої висновки та створені матеріали, діляться своїми спостереженнями щодо використання технічних засобів у політичних промовах в ООН.

Ця вправа сприяє розвитку аналітичних навичок, креативності та роботи з інформацією в галузі політичних наук та медіа.

Вправа 2: «Моя політична промова в ООН».

Мета вправи: Розвивати вміння студентів аналізувати актуальні міжнародні проблеми, ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології та експериментувати з лексикою та перекладом.

Етапи вправи:

1. Студенти обирають актуальну міжнародну проблему, яку вони хочуть висвітлити у своїй промові в ООН. Тема повинна бути пов'язана з політикою, економікою чи соціальними питаннями.

2. Студенти вивчають стилістику та лексичні особливості політичних промов в ООН, а також перекладацькі варіанти ключових термінів на різні мови.

3. Студенти розробляють текст своєї промови, враховуючи використання ключових слів та термінів, а також експериментують із структурою та стилістикою.

4. Студенти вибирають технології для підтримки своєї промови (PowerPoint, відеопрезентації, графіки тощо) і інтегрують їх у виступ, демонструючи вміння ефективно користуватися цими інструментами.

5. Студенти експериментують із словниковим запасом, вибираючи слова, які найточніше передадуть їхні ідеї. Також, вони перекладають свою промову на інші мови ООН, обираючи виразові засоби, що відповідають культурному та політичному контексту цих мов.

6. Студенти виступають перед групою, використовуючи всі підготовлені технології та лінгвістичні навички. Їхні промови оцінюються з точки зору якості аналізу теми, використання технічних засобів та вдалості перекладу.

Ця вправа дозволяє студентам не лише теоретично вивчати аспекти політичних промов в ООН, але й практично застосовувати свої знання, розвивати креативність та робити висновки щодо важливості англійської мови в міжнародному політичному спілкуванні.

Вправа 3: «Лінгвістичний аналіз перекладів політичних промов в ООН»

Мета вправи: Розвивати вміння студентів аналізувати та порівнювати лексичні та стилістичні особливості політичних промов в оригіналі та їх перекладах на різні мови ООН.

Етапи вправи:

1. Студенти обирають одну з останніх політичних промов в ООН та визначають, на які мови її перекладено. Можливі варіанти мов: французька, іспанська, китайська, арабська тощо (якщо така вчиться в рамках курсу університету).

2. Студенти знаходять оригінальний текст промови та його переклади на англійською мову.

3. Студенти виокремлюють ключові слова та фрази, які використовуються в оригінальному тексті, та порівнюють їх із їхніми еквівалентами в перекладі. Оцінюється точність та нюанси перекладу.

4. Студенти порівнюють структуру речення та парафрази у різних версіях. Чи зберігається логіка та лінія міркувань в перекладі?

5. Студенти роблять висновки щодо того, як вибір лексики та виразового засобу може залежати від культурних, історичних та політичних особливостей мови перекладу.

6. Кожен студент підготовляє короткий аналітичний звіт, у якому відзначає виявлені особливості та подає власні спостереження.

Ця вправа дозволяє студентам не лише поглибити своє розуміння різних мов та культур, але й розвивати критичне мислення та аналітичні навички у сфері перекладу та міжнародного спілкування.

Вправа 4: «Мультимедійна презентація політичних промов в ООН».

Мета вправи: Розвивати навички створення мультимедійних презентацій, аналізу лексикології та перекладацьких особливостей політичних промов в ООН.

Етапи вправи:

1. Студенти обирають політичну промову в ООН, яка їх зацікавила, і яку вони будуть аналізувати та представляти у своїй презентації.

2. Студенти проводять докладний аналіз лексикології та перекладу вибраної промови. Вони виділяють ключові слова, терміни та вирази, які мають особливий сенс або нюанс у контексті міжнародних відносин.

3. Студенти визначають структуру своєї презентації, розділяючи її на логічні секції, наприклад: вступ, аналіз лексикології, перекладацькі аспекти, висновки.

4. Кожна секція презентації супроводжується відповідними графіками та слайдами. Наприклад, для аналізу лексикології можна використати графік частоти вживання ключових слів.

5. Студенти вбудовують звукові ефекти для підкреслення важливих моментів або для створення атмосфери відповідності темі промови.

6. Кожен студент презентує свою мультимедійну презентацію перед групою, демонструючи використані елементи аналізу та свої спостереження.

Ця вправа допомагає студентам розвивати навички роботи з мультимедійними інструментами, а також глибше розуміти лексичні та перекладацькі особливості політичних промов в міжнародному контексті.

Висновки до розділу 3

У ході аналізу політичних промов в ООН виявлено ключові аспекти, що визначають важливість вивчення та розуміння цього мовленнєвого жанру в міжнародному контексті. Розглянуті теоретичні та методологічні підходи визначають основу для подальших досліджень, спрямованих на аналіз політичних промов у різних аспектах.

Було визначено цілі та завдання дисципліни, яка спрямована на ефективне засвоєння студентами знань про політичні промови в ООН. Наукові методи організації навчального процесу виокремлюють важливі аспекти структуризації матеріалу для забезпечення якісного засвоєння інформації студентами.

Було досліджено сучасні можливості для поглибленого аналізу та вивчення політичних промов. Використання веб-застосунків, відеоконференцій та інших технологічних ресурсів розширює можливості

студентів та дослідників у вивченні мовленнєвих виступів в міжнародному політичному контексті.

Було розкрито важливі аспекти використання методологічного підходу. Комплекс вправ допомагає студентам розвивати практичні навички перекладу, сприяючи глибшому розумінню лінгвістичних та культурних відмінностей у мовленнєвих жанрах міжнародного спілкування.

Аналіз методологічних підходів та практичних аспектів вивчення політичних промов у міжнародному контексті розкриває важливі аспекти як для академічного росту студентів, так і для формування їх практичних навичок у перекладі та аналізі. Використання різноманітних технологічних інструментів розширює можливості студентів та науковців у вивченні та аналізі мовленнєвих виступів в міжнародному політичному середовищі.

Загальна концепція дослідження підкреслює необхідність глибокого розуміння мовленнєвого жанру політичних промов в ООН, а також активного застосування інноваційних засобів для досягнення максимальної ефективності у вивченні та викладанні цієї складної та важливої галузі.

Висновки

В ході проведеного дослідження виявлені і систематизовані ключові аспекти англомовних політичних промов в ООН, які визначають їхню специфіку та впливають на процес їх вивчення та перекладу. Основна увага приділена лексикологічним особливостям промов, зокрема аналізу оцінювальної лексики в промовах президентів України та США. Виявлено, що використання словесних оцінок є важливим елементом політично – дипломатичного дискурсу, а їх переклад вимагає особливої уваги до нюансів та контексту.

Досліджено зокрема роль риторичних запитань в політичних промовах в ООН, визначено їх функціональну значущість у створенні ефективного комунікативного впливу. Це вказує на необхідність уважного аналізу та відтворення цих елементів під час перекладу. Перекладацькі аспекти політичних промов в ООН виявилися значущими, зокрема у контексті міжнародної комунікації та дипломатії. Перекладач повинен враховувати культурні та політичні відмінності, а також забезпечити точне відтворення інтонації та інтонаційних елементів мовлення.

У ході аналізу англомовних політичних промов в ООН виявлено, що мовленнєва тактика та лексикологічні особливості є ключовими складовими маніпулятивного аспекту політичного дискурсу. Зокрема, розгляд аналізу оцінювальної лексики в промовах президентів України та США підкреслив важливість вивчення та розуміння підтексту політичного мовлення, що є важливим завданням для перекладачів у політичному контексті. Окремий акцент на риторичних запитаннях у дипломатичних промовах підкреслив їх роль у створенні ефективного та переконливого мовленнєвого впливу. Це відкриває нові перспективи для аналізу та відтворення цих елементів під час перекладу політичних промов.

Було визначено, що на стратегічному рівні визначається довгострокові цілі та завдання, формулюються стратегії з урахуванням зовнішніх факторів. Тактичний рівень конкретизує стратегії на заходи для досягнення цілей, враховуючи ресурси. Оперативний рівень реалізує завдання та виконує тактичні плани, контролюючи виконання в реальному часі, забезпечуючи ефективність реалізації політичної стратегії:

В роботі також обговорено методологічні підходи до вивчення текстів політичних промов, зокрема роль методики викладання та вплив інформаційно – комунікаційних технологій на розвиток цієї галузі.

Науковий погляд на методологічні засади вивчення політичних промов в ООН виявив їхню важливість у формуванні наукового підходу до аналізу політичного дискурсу. У цілому, дослідження політичних промов в Організації Об'єднаних Націй сприяло розширенню знань у галузі лінгвістики, політичної науки та перекладознавства, визначивши ключові вектори дослідження та враховуючи сучасні методологічні та технологічні тенденції.

Зазначено, що використання сучасних інформаційно – комунікаційних технологій у дослідженні політичних промов розширює можливості та полегшує доступ до різноманітних джерел інформації. Нарешті, перекладацькі аспекти вивчення політичних промов в ООН виявили важливі труднощі та вимоги до перекладачів. Культурні та політичні відмінності потребують особливої уваги, а використання віртуальної реальності, відеоконференцій та інших технологій стає необхідністю для забезпечення точності у відтворенні елементів мовлення в перекладі.

Список використаних джерел

1. Акінчиць Н. Г. Політичний дискурс як об'єкт наукового аналізу. *Культура народів Причорномор'я*. 2007. С. 72 - 76. Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/54472> (дата звернення: 25.11.2023).
2. Бондаренко О. М. Оцінювальна лексика в сучасному політичному дискурсі. О. М. Бондаренко, О. К. Литвиненко. Запоріжжя. Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки., 2014. С. 170 – 175.
3. Бутова І. С. Креативність та евалюативна насиченість політичного дискурсу ХХІ століття (на матеріалі англійської та української мов). *Мандрівець: актуальні проблем гуманітарного пізнання*. Тернопіль, 2010. № 5. С. 66–69.
4. Ващук Т. М. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичного дослідження. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2007. № 33. С. 182–185.
5. Гольцева М. І. Англомовний дипломатичний дискурс Ради безпеки ООН: структура і прагматика: дис. доктора філософії: Київ, 2023. 300 с.
6. Діденко М. О. Політичний виступ як тип тексту (на матеріалі виступів німецьких політичних діячів кінця 20 століття). М. О. Діденко. Одеса, 2001. 19 С.
7. Долинський Є. В. Риторичні прийоми у політичних прийомах політичних лідерів як засоби маніпуляції суспільною свідомістю громадян. *Науковий вісник ХДУ Серія Германістика та міжкультурна комунікація* № 1. 2021, Херсон. С. 45 – 51.
8. Дольник, І. (2019). Відтворення категорії експресивності в політичному дискурсі (на прикладі інавгураційних промов американських

президентів). У А. Г. Гудманян, С. І. Сидоренко (Ред.), Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика (с. 184–189). Аграр Медіа Груп.

9. Дун Ці. Стратегії маніпулювання у англomовних промовах лідерів країн: Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. [редактори – упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 60. Том 5. – 170 с.

10. Жибак Д. М. До питання особливостей та функцій політичного дискурсу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія, 2016. Вип. 20(1). С. 124–126.

11. Зінченко А. В., Єгорова О. І. Лінгвопрагматична актуалізація кількості в текстах політичного дискурсу (на матеріалі інавгураційних промов Б. Обама). Філологічні трактати, 2013. С. 32 – 37.

12. Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи: матеріали IV Всеукраїнської науково – практичної конференції, Кам'янець – Подільський, 19 травня 2022 р. за ред. Т. В. Калинюк та ін. Кам'янець – Подільський національний університет імені Івана Огієнка.

13. Каліщук Д. М. Концептуальні стилі англomовних політиків (на матеріалі політичного дискурсу Дж. Буша мол., Б. Обама) [Текст]: монографія. Діана Миколаївна Каліщук. – Луцьк: Аква Прінт, 2018. 192 с.

14. Каручок, А. (2022). Лінгвопрагматичні особливості англomовних політичних промов. *Scientific Collection «InterConf»*, (130), С. 185–188.

15. Козуб, Л. Мовні засоби впливу у сучасному англomовному політичному дискурсі. Любов Козуб. *Studia Methodologica*: [науковий збірник]. гол. Р.Гром'як; відп. ред. Ю. Завадський; редкол.: О. Куца, М. Лабашук, Н. Поплавська [та ін.]. Тернопіль: ТНПУ, 2011. Вип. 32. С. 50 – 53.

16. Клименко І. Теоретичні засади лінгвістичного аналізу політичного дискурсу. Лінгвістичні студії : збірник наукових праць Української преси. Вип. 19. 2009. С. 182–186.

17. Кравчук, Ж. В., Марченко, В. В. (2021). Англомовні мотиваційні промови: лінгвопрагматичний та перекладацький аспекти. Молодий вчений. Філологічні науки, 10 (98), С. 326 – 328. Режим доступу до ресурса: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-9-68> (дата звернення: 20.10.2023).

18. Кухарчук І. О. Мовні особливості сучасного політичного дискурсу. 2018. С. 45 – 47.

19. Лобода В.А. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. № 43. том 4. С. 72–74.

20. Лосєва І.В. Мовностилістичні особливості політичної полеміки кандидатів у президенти США (на матеріалі інтернет – дискурсу). дис. д – ра філол. наук : 10.02.04. германські мови, Львів. 2016. 261 с.

21. Лукіна Л.В. Політичний дискурс: сутність та особливості застосування. Людмила Володимирівна Лукіна. Політикус : наук. журнал. – 2021. № 2. – С. 75–80.

22. *Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник.* О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

23. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика:* підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.

24. Моначин І. Засоби вираження персуазивності у сучасному англомовному дискурсі. Лінгвостилістика. Соціолінгвістика. Лінгвокультурологія, 2019. С. 66 – 69.

25. Нагорна Л. Б. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. Л.Б. Нагорна. НАН України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень. К.: Світогляд, 2005. 316 с.

26. Падалка О.В. Політична промова та її просодичні характеристики. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки : Філологічні науки. Мовознавство. 2012. № 6. С. 66 – 69.

27. Палей Т. А. Іронія як засіб політичної маніпуляції: лінгвістичний аспект (на матеріалі англомовного політичного дискурсу). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. 2018. Т. 29(68), № 1. С. 30 – 35.

28. Петренко В. Особливості визначення політичної мови. Політичний менеджмент. 2007. № 2. С. 16 – 24.

29. Проблеми лінгвістичної семантики: VI Міжнародна науково – практична інтернет – конференція (19 листопада 2021 року). Збірник матеріалів. Рівне: РДГУ, 2021. 149 с.

30. Самойлова, І. В., Подвойська, О. В. (2016). Лексичні особливості політичних промов. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія «Філологічні науки», 1, С. 235 – 238.

31. Степанов В.В. Лінгвосинергетичний аспект концепту політика в сучасному американському англомовному дискурсі: Запорізький національний університет, 2021. 435 с. Режим доступу до ресурса: http://phd.znu.edu.ua/page//PhD/Stepanov/disertats__ya_stepanova_vv__naukovij_ker_vnik_tatsenko_nv_.pdf (дата звернення: 11.11.2023).

32. Судус Ю. В. Стратегії і тактики англомовного дипломатичного дискурсу (на матеріалі промов держсекретаря США Дж. Керрі). Вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2014. № 4. С. 124 –128.

33. Судус Ю. В. Мовленнєві тактики реалізації стратегії дискредитації в дискурсі дипломатів США. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2018 №1. С. 70 – 82.

34. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія. С. Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та

інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболевої]. К.: Ленвіт, 2015. 444 с.

35. Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць. За заг. ред. В. В. Жуковської, В. О. Папіжук – Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2017. 508 с.

36. Трусів С. С. Англійський дискурс ради ООН з прав людини як різновид інституціонального дискурсу. Вісник Дніпропетровського Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні Науки», 2012. С. 226 – 231.

37. Трусів С. С. Засоби мовного впливу інституційного дискурсу на політичну діяльність (на прикладі впливу англійського дискурсу ради ООН з прав людини на дії уряду України). Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи. К.: Логос, 2011. С. 270 – 279.

38. Усенко М. Особливості перекладу політичного дискурсу. Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання: матеріали IV Всеукраїнської студентської науково – технічної конференції, 19 – 20 квітня 2011 року. Т.: ТНТУ, 2011. Том 2. С. 314.

39. Федоренко О. Політичні неологізми – запозичення в англійських засобах масової інформації. Південний архів (філологічні науки). Романські, германські та східні мови, № 73 (2018). С. 139–143.

40. Фесенко І.Л. Особливості перекладу політичних промов та текстів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічні науки. 2015. Випуск 55. С. 264–266.

41. Філь Я.Т., Цьох Л.Й. Лексичні засоби вербалізації концепту національна ідентичність у англійському дискурсі політичних публічних виступів: Національний університет «Львівська політехніка», 2021. С. 247 – 251.

42. Хацер, Г.О., Жаворонкова, В.В. Особливості англійських політичних промов та їх перекладу українською мовою. Вчені записки ТНУ

імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика», 2, 1, 33(72), 202–207.

43. Шугаєв А. В. Формування іміджу ООН: тактико – стратегічний аспект (на матеріалі англомовних інформаційних статей). А. В. Шугаєв. Одеський лінгвістичний вісник. 2016. Вип. 8. С. 70 – 74.

44. Feldman J. and Narayanan. Embodied meaning in a neural theory of language. *Brain and Language*, 1989. No 2. P. 385–392.

45. Medvid O., Vashyst K., Sushkova O., Sadivnychy V., Malovana N., Shumenko O. US Presidents' Political Speeches as a Means of Manipulation in the 21st Century Society. *Wisdom*. 2022. Volume 3. №2. Special Issue: Philosophy of Language and Literature. P. 144 – 156. Режим доступу до ресурса: <https://doi.org/10.24234/wisdom.v3i2.859> (дата звернення: 10.11.2023).

46. Nils Ringe. *The Language(s) of Politics*, 2022. 281 p.

47. Novikova O. V. Peculiarities of political speeches translation of English politicians into the Ukrainian language: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. 2022, С. 141 – 145.

48. Suhair Safwat Mohammed. Speech Acts in Political Speeches. *Journal of Modern Education Review*, ISSN 2155 – 7993, USA. P. 669 – 706.

49. Teun A. van Dijk. What is Political Discourse Analysis. *Belgian Journal of Linguistics*, Volume 11, Issue 1, Jan 1997, p. 11 – 52.

50. Yasir Abbas Baig. A Discourse Analysis of Speeches Delivered by the Prominent Indian Politicians on Important Official Forums, *Linguistics and Literature Review* 5 (1): P. 49 – 61. Режим доступу до ресурса: <https://doi.org/10.32350/llr.51.04> (дата звернення: 22.11.2023).

Список лексикографічних джерел

51. Cambridge Advanced Learner's Dictionary, CALD. Режим доступу до ресурса: <https://dictionary.cambridge.org> (дата звернення: 30.11.2023).
52. Oxford English Dictionary, OED. Режим доступу до ресурса: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com> (дата звернення: 30.11.2023).

Список ілюстративних джерел

53. Biden Addresses 76th U.N. General Assembly. Режим доступу до ресурса: https://www.youtube.com/watch?v=WHIN1cAFoM&ab_channel=NBCNews (дата звернення: 15.11.2023).
54. General Assembly 2014: Obama U.N. Speech. Режим доступу до ресурса: https://www.youtube.com/watch?v=qxHcwt3qBCK&ab_channel=TheNewYorkTimes (дата звернення: 20.11.2023).
55. President Trump addresses U.N. General Assembly. Режим доступу до ресурса: https://www.youtube.com/watch?v=Dq0GPD2-p_E&ab_channel=C-SPAN (дата звернення: 22.11.2023).
56. Ukraine – President Addresses General Debate, 73rd Session. Режим доступу до ресурса: https://www.youtube.com/watch?v=dVztO4pey6I&ab_channel=UnitedNations (дата звернення: 29.11.2023).
57. Ukraine – President Addresses United Nations General Debate, 77th Session. Режим доступу до ресурса: https://www.youtube.com/watch?v=3ip7wXSfxx0&t=5s&ab_channel=UnitedNations (дата звернення: 12.11.2023).
58. Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy speaks at U.N. General Assembly. Режим доступу до ресурса:

https://www.youtube.com/watch?v=CkM4DCmFoY&t=150s&ab_channel=CBSNews (дата звернення: 26.11.2023).;

59. UN Speeches: Ukrainian President Petro Poroshenko. Режим доступу до ресурса:

https://www.youtube.com/watch?v=XNa10V94kJI&t=78s&ab_channel=TeleSUR English (дата звернення: 21.11.2023).